

Оцінка впливу на довкілля та участь громадськості:

*аналітичний порівняльний огляд європейського
та українського законодавства
та рекомендації щодо впровадження
європейських стандартів в Україні*

Оцінка впливу на довкілля ТА УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ

Львів 2013

Оцінка впливу на довкілля та участь громадськості: аналітичний порівняльний огляд європейського й українського законодавства та рекомендації щодо впровадження європейських стандартів в Україні. / Львів: ЕПЛ, 2013. — 96 с.

Автори:

професор Єжи Єндрюшка — вступ, розділ 4, *Єлизавета Алексєєва* — розділ 1, 3,
Дмитро Скрильніков — розділи 2, 3, 5, рекомендації, додаток 6.

Наукова редакція:

Дмитро Скрильніков, Єлизавета Алексєєва

Літературна редакція:

Олена Кравченко

Переклад:

Єлизавета Алексєєва, Ганна Хомечко

Дизайн:

Олена Жінчина

Посібник присвячений питанню впровадження в Україні інституту оцінки впливу на навколишнє середовище європейського зразка. Автори посібника аналізують існуюче законодавство України, міжнародні багатосторонні угоди та директиви Європейського союзу у цій сфері. На основі такого аналізу автори детально формулюють перелік мінімальних вимог відповідних міжнародних інструментів, яким повинна відповідати національна правова база. Автори описують історію тривалої неспроможності України врегулювати процедуру оцінки впливу та участі громадськості у цьому процесі на рівні європейських стандартів, а також акцентують на необхідності вдосконалення законодавства України у цій сфері для виконання відповідних міжнародних зобов'язань та підтримання авторитету держави на міжнародному рівні. Посібник розрахований на державних службовців, які залучені до процесу реформування національної системи оцінки впливу, а також інших осіб, які цікавляться питанням апроксимації екологічного законодавства України до вимог ЄС.

*Видання здійснено за фінансової підтримки Європейської програми
Міжнародного фонду «Відродження»*

© МБО «Екологія — Право — Людина», 2013 «Оцінка впливу на довкілля та участь громадськості: аналітичний порівняльний огляд європейського та українського законодавства та рекомендації щодо впровадження європейських стандартів в Україні». Всі права застережені. Вітається широке використання матеріалів. При будь-якому використанні матеріалів — «Оцінка впливу на довкілля та участь громадськості: аналітичний порівняльний огляд європейського й українського законодавства та рекомендації щодо впровадження європейських стандартів в Україні» — посилання на джерело є обов'язковим. Матеріали посібника не можуть бути використані з ціллю отримання прибутку загалом чи частково ні в якій формі, в електронному чи друкованому варіанті, в тому числі — фотокопії.

ЗМІСТ

Список скорочень	5
Вступ	6
Розділ I	
<i>Система оцінки впливу на навколишнє середовище в Україні</i>	11
I. 1. ОВНС та екологічна експертиза.....	11
I. 2. ОВНС та дозвіл на будівництво.....	16
Розділ II	
<i>Законодавство ЄС у сфері оцінки впливу на навколишнє середовище</i>	19
II. 1. Оцінка впливу на навколишнє середовище	19
II. 2. Стратегічна екологічна оцінка — СЕО	21
Розділ III	
<i>Міжнародні зобов'язання України у сфері ОВНС та участі громадськості</i>	23
III. 1. Зобов'язання за багатосторонніми угодами.....	23
III. 2. Національні вимоги до процесу апроксимації законодавства України до права ЄС	26
Розділ IV	
<i>Перелік основних вимог Конвенції Еспо, Організації конвенцій, а також Директиви про ОВНС, яким повинна відповідати національна правова база України у сфері оцінки впливу на навколишнє середовище</i>	29
Поняття та визначення.....	29
Види діяльності (проекти), що охоплюються.....	29
Дозвіл на здійснення діяльності (дозвіл) і місце оцінки.....	30
Органи влади	31
Скринінг.....	32
Сфера охоплення оцінки і зміст документації з ОВНС	32
Участь громадськості.....	33

Консультації з природоохоронними органами.....	35
Транскордонна процедура.....	35
Остаточне рішення.....	37
Доступ до правосуддя.....	38
Розділ V	
Стан відповідності українського законодавства європейським стандартам	40
V. 1. Директива 2011/92/ЄС (ОВНС).....	41
V. 2. Директива 2001/42/ЄС (СЕО).....	41
Рекомендації з впровадження європейських стандартів у сфері ОВНС	43
Додаток 1	
Рішення II/5b Другої сесії Наради Сторін Організації конвенції стосовно України	45
Додаток 2	
Висновки і рекомендації Комітету з дотримання Організації конвенції стосовно України.....	47
Додаток 3	
Рішення III/6f Третьої сесії Наради Сторін Організації конвенції стосовно України	57
Додаток 4	
Рішення IV/9h Четвертої сесії Наради Сторін Організації конвенції стосовно України	60
Додаток 5	
Проект Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля.....	62
Додаток 6	
Таблиця відповідності законодавства України Директиві 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 року про оцінку впливу окремих державних і приватних проєктів на навколишнє середовище.....	78

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Державні будівельні норми — ДБН

Державна екологічна експертиза — ДЕЕ

Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 27 червня 2001 року стосовно оцінки впливу на навколишнє середовище певних планів та програм — Директива про стратегічну екологічну оцінку чи Директива про СЕО

Директива 2003/35/ЄС щодо участі громадськості в підготовці певних планів та програм, що стосуються довкілля, та змін, які стосуються участі громадськості та доступу до правосуддя до Директив 85/337/ЄЕС та 96/61/ЄС — Директива про УГ

Директива Ради ЄС 85/337/ЄЕС про оцінку впливу державних і приватних проєктів на навколишнє середовище, доповнена Директивою 20/92/ЄС — Директива про ОВНС

Європейський Союз — ЄС

Закон України — ЗУ

Кабінет Міністрів України — КМУ

Конвенція Європейської економічної комісії ООН про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті — Конвенція Еспо

Конвенції Європейської економічної комісії ООН про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя у питаннях, що стосуються довкілля — Оргуська конвенція

Міністерство екології та природних ресурсів України — Мінприроди

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України — Мінрегіон

ООН — Організація Об'єднаних Націй

Оцінка впливу на довкілля — ОВД

Оцінка впливу на навколишнє середовище — ОВНС

Стратегічна екологічна оцінка — СЕО

ВСТУП

Виробництво товарів і надання послуг для задоволення глобальних потреб людства спричинило низку видів діяльності, які виснажили природні ресурси планети і в багатьох випадках привели до значного погіршення стану довкілля через забруднення. Така діяльність, здійснена в гонитві за економічним розвитком, спричинила зникнення багатьох видів рослин і тварин, і зараз загрожує існуванню самої людини, якщо не буде контролювана. Протягом 50-их і 60-их років ставало все більше очевидним те, що багато промислових та інших проектів спричиняють небажані наслідки для довкілля. Саме це, а також визнання сумнівів щодо здатності планети витримати всю цю діяльність і пов'язані з нею екологічні проблеми, які є спільними на рівні спільнот, країн, регіонів чи на міжнародному рівні, змусило керівництво багатьох країн шукати механізм оцінки екологічних наслідків значних проектів і планів на етапі, що передує формальному затвердженню їхньої реалізації.

Конгрес Сполучених Штатів Америки був одним з перших у цій сфері, і в січні 1970 року прийняв законодавчий акт широкої дії — Національний акт про екологічну політику — згідно якого міждисциплінарне оцінювання потенційних впливів на довкілля значних проектів, які фінансуються федеральним урядом, є обов'язковим. Це дало поштовх до створення формального процесу, відомого як оцінка впливу на навколишнє середовище. Від часу прийняття цього акта національне законодавство про оцінку впливу на навколишнє середовище в усьому світі значно розвинулося, і на сьогодні практично немає країни у світі, чия правова база не використовувала б цього інструмента у сфері контролю за здійсненням діяльності. Окрім того, з огляду на занепокоєння щодо потенційних транскордонних впливів на навколишнє середовище національних інвестиційних проектів, до кількох міжнародних угод була включена вимога проводити транскордонну оцінку впливу на навколишнє середовище проектів чи планів, які можуть мати не лише національний вплив.

Спочатку національні процедури проведення оцінки впливу на навколишнє середовище значно відрізнялися у різних країнах. Втім з часом на міжнародному рівні була розроблена модель оцінки впливу на навколишнє середовище на основі найкращих практик та найефективніших рішень.

У 1987 році Керівна рада Програми ООН із захисту довкілля затвердила перелік цілей і принципів щодо оцінки впливу на навколишнє середовище

і порекомендувала розглядати їх як підставу для здійснення оцінка впливу на навколишнє середовище (UNEP/GC.14/17, Annex III). Цього ж року Генеральна асамблея ООН схвалила ці цілі і принципи, а також рекомендації Керівної ради щодо їхнього застосування (Резолюція Генеральної асамблеї 42/184 від 11 грудня 1987 року UN A/42/821/Add.5.).

Відповідно до цього документа, «оцінка впливу на навколишнє середовище — це процес аналізу позитивних та негативних впливів на довкілля запропонованого проекту, плану чи діяльності. Конкретною метою оцінки є надання тим, хто приймає рішення, інформації, яка дозволяє включити питання охорони довкілля у процес прийняття рішення щодо схвалення, відхилення чи зміни проекту, плану чи діяльності, які перебувають на стадії розгляду.»

Керівна рада Програми ООН із захисту довкілля охарактеризувала оцінку впливу на навколишнє середовище як «цінний засіб інтеграції питань збереження довкілля та природних ресурсів у реалізацію планів та програм, що своєю чергою допомагає уникнути потенційно негативних впливів» і висловила вимогу «що Цілі та Принципи повинні використовуватися як основа для розробки відповідних національних засобів, включаючи законодавство, а також для міжнародної співпраці у сфері оцінки впливу на навколишнє середовище, включаючи подальші міжнародні угоди».

Особливо важливими для країн, які розглядають різні підходи до контролю за інвестиційними проектами, мають бути такі принципи:

Принцип 1

Держави, включаючи їхні компетентні органи влади, не повинні розпочинати чи дозволяти діяльність без розгляду на ранній стадії її впливу на довкілля. Якщо масштаби, вид чи місце запропонованої діяльності, ймовірно, можуть мати значний вплив на довкілля, повинна проводитись комплексна оцінка впливу на навколишнє середовище (ОВНС)¹ відповідно до таких принципів.

---

¹ Деякі експерти перекладають термін environmental impact assessment (EIA) як оцінка впливу на довкілля (ОВД), обґрунтовуючи це необхідністю забезпечити розмежування національної процедури оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) та процедури оцінки впливу, яка відповідає європейським та міжнародним вимогам (EIA), які не є тотожними. З огляду на використання терміну "довкілля" у Конституції України, автори цього видання вважають за можливе використання терміну оцінка впливу на довкілля (ОВД) у новому законодавстві, яке розробляється на впровадження вимог Конвенції Еспо і Організації конвенції та апроксимації до Директиви 2011/92/ЄС, для забезпечення розмежування старої та нової систем оцінки впливу.

Принцип 2

Критерії і процедури визначення ймовірності значного впливу діяльності на довкілля і відповідно визначення, чи потрібно проводити ОВНС, повинні бути чітко прописані у законі, нормативно-правових актах чи інших інструментах, щоб види діяльності, які підпадають під таку оцінку можна було чітко і швидко ідентифікувати, і щоб можна було провести ОВНС у процесі планування діяльності.

Принцип 7

Ще до прийняття рішення щодо діяльності державні органи, представники громадськості, експерти у відповідних сферах та зацікавлені групи повинні отримати можливість прокоментувати ОВНС.

Принцип 9

Рішення щодо будь-якої діяльності, яке підпадає під ОВНС, повинно бути у письмовій формі, містити обґрунтування рішення, а також положення, якщо такі є, щодо недопущення, зменшення чи пом'якшення шкоди для довкілля. Це рішення має бути доступним для зацікавлених осіб чи груп.

Вищевикладені цілі і принципи в основному базувалися на досвіді застосування Національного акта про екологічну політику у США і Директиви Ради ЄС 85/337/ЕЕС від 27 червня 1985 р. щодо оцінки впливу на навколишнє середовище певних державних і приватних проектів (Директива про ОВНС). З іншого боку самі цілі і принципи слугували моделлю подальшого розвитку оцінки впливу на довкілля в Європі.

25 лютого 1991 року у фінському місті Еспо була підписана Конвенція Європейської економічної комісії ООН про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо). Хоча Конвенція Еспо в основному зосереджується на транскордонних процедурах, втім вимагає затвердження національної процедури оцінки впливу на навколишнє середовище, яка повинна відповідати певним вимогам.

З огляду на ключову роль участі громадськості в оцінці впливу на навколишнє середовище, особливо важливим було затвердження у данському місті Оргус 25 червня 1998 року Конвенції економічної комісії ООН про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя у питаннях, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція). Оргуська конвенція не лише запровадила інші обов'язкові аспекти у процедуру участі громадськості в рамках оцінки впливу на довкілля, але також задекларувала необхідність запровадження можливостей для доступу до правосуддя у цій сфері.

Відповідно до Конвенції Еспо та Оргуської конвенції до Директиви про ОВНС були внесені поправки у 1997 та 2003 роках.

Директива ЄС 97/11/ЄС привела Директиву про ОВНС у відповідність до Конвенції Еспо. Директива 1997 року розширила сферу Директиви про ОВНС, збільшивши кількість видів проектів, які підпадають під цю директиву, і кількість проектів, для яких є обов'язковим проведення оцінки впливу на навколишнє середовище (Додаток I). До неї також включили положення щодо скринінгу, включаючи нові критерії для скринінгу (в Додатку III) для проектів Додатку II, а також встановили мінімальні вимоги щодо інформування.

Директива 2003/35/ЄС прагнула привести положення Директиви про ОВНС щодо участі громадськості у відповідність до Оргуської конвенції.

У 2009 р. до Директиви про ОВНС також були внесені поправки в рамках Директиви 2009/31/ЄС, яка внесла зміни до Додатків I та II Директиви про ОВНС, включивши до них проекти стосовно транспорту, накопичення і зберігання діоксиду вуглецю (CO²).

Первинна Директива 1985 року і тричі внесені поправки до неї були кодифіковані Директивою 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року. Ця директива не запровадила суттєвих змін, а просто кодифікувала три групи поправок шляхом вироблення єдиного внутрішньо узгодженого законодавчого акта.

У 2011 р. було проведено всебічний аналіз ефективності Директиви про ОВНС. Одним з питань, які аналізувалися, було співвідношення Директиви про ОВНС з іншим законодавством ЄС. У цьому сенсі дуже важливим було співвідношення Директиви про ОВНС з Директивою 2001/42/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 27 червня 2001 року стосовно оцінки впливу на навколишнє середовище певних планів та програм (так звана Директива про стратегічну екологічну оцінку — Директива про СЕО), яка після бурхливих обговорень була прийнята у 2001 році. Директива про СЕО, слідуючи первинній моделі США, доповнила європейську схему оцінки впливу на навколишнє середовище, яка початково у Директиви про ОВНС зводилася лише до оцінки впливу на навколишнє середовище окремих проектів, законодавчою схемою для оцінки стратегічних документів (планів та програм), оскільки це виявилось дуже успішним згідно Національного акта про екологічну політику США.

Процес дослідження виявив, що існування двох окремих директив не заважає здійсненню комплексної оцінки проектів, планів та програм. Втім існує потреба і надалі координувати ці процедури оцінки, а також узгодити їх з іншими оцінками в рамках інших директив (особливо з оцінками в рамках Директиви про оселища та Рамкової водної директиви). Дослідження

виявило також інші сфери потенційного вдосконалення Директиви про ОВНС.

У результаті аналізу 26 жовтня 2012 р. Європейська комісія висунула пропозицію щодо перегляду Директиви про ОВНС. Ця пропозиція зараз проходить передбачену законодавством процедуру, коли Рада, яка представляє уряди країн-членів ЄС та Європейський парламент, який представляє громадян ЄС, спільно вирішать питання стосовно масштабів перегляду.

Усі вищезгадані законодавчі акти зробили значний внесок у гармонізацію національних процедур оцінки впливу на довкілля. Ані конвенції, ані директиви ЄС (на відміну від постанов ЄС) за своєю природою не вимагають повної стандартизації національних процедур. Втім вони запровадили певну модель сучасного закону про ОВНС, яка вдосконалюється вже багато років і виявилася дуже ефективною і такою, що підходить сучасній європейській країні, що живе за принципами ринкової економіки та верховенства права. Ця модель базується на певних вимогах (перелік мінімальних обов'язкових вимог, див. розділ IV), яким має відповідати національне законодавство. Ці вимоги створюють базу, яка з одного боку забезпечує існування сучасної, справедливої та ефективною системи екологічно безпечного контролю за здійсненням діяльності, а з іншого боку допускає певну гнучкість у створенні національної бази, яка б підходила до конкретних умов кожної країни.

Проф. Єжи Єндрошка, директор Центру екологічного права (Польща), завідувач кафедри європейського та міжнародного права Університету Ополе (Польща), член Комітету з дотримання Організації конвенції, член Комітету з імплементації Конвенції Еспо.

СИСТЕМА ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В УКРАЇНІ

І. 1. ОВНС ТА ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

До 2011 року система оцінки впливу на навколишнє середовище в Україні включала розробку замовником у складі проекту матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) та обов'язкове проведення державної екологічної експертизи проектної документації щодо об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, спеціально уповноваженим органом. Реалізація проектів та діяльності без позитивного висновку державної екологічної експертизи щодо екологічно небезпечних об'єктів була заборонена.

Постановою № 554 від 27.07.1995 р. Кабінет Міністрів України затвердив Перелік видів діяльності і об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, для яких проведення державної екологічної експертизи є обов'язковим. Даний перелік у більшій мірі відповідає переліку об'єктів, щодо яких проводиться оцінка впливу у Європі. Закон України «Про екологічну експертизу» встановлював вимоги до матеріалів ОВНС запланованої діяльності, які подаються на екологічну експертизу, зокрема, передбачав, що такі повинні обґрунтовувати її доцільність та способи реалізації, можливі альтернативні варіанти рішень, характеристику стану навколишнього природного середовища території, види та рівні впливу на нього в нормальних і екстремальних умовах, можливі зміни його якісного стану, еколого-економічні наслідки діяльності, заходи щодо зменшення рівня екологічного ризику і забезпечення вимог екологічної безпеки. Крім цього, вищезазначений закон передбачав положення щодо участі громадськості у процесі державної екологічної експертизи (в тому числі, встановлював на рівні закону зміст заяви про екологічні наслідки діяльності), вимоги щодо висновків державної екологічної експертизи та порядок їхнього оскарження.

Детальний процес складання матеріалів ОВНС, їхнього змісту та процедури залучення різного роду суб'єктів до їхньої підготовки, як і зараз, регулювали Державні будівельні норми — спочатку ДБН А.2.2-1-95, а пізніше

А.2.2-1-2003 (надалі — ДБН)². Відповідно до ДБН, ОВНС — це документ, який всебічно характеризує результати оцінки впливів на природне, соціальне, включаючи життєдіяльність населення, і техногенне середовище та обґрунтовує допустимість планованої діяльності. Відповідно до п. 1.2. ДБН, матеріали ОВНС подаються у складі проектної документації уповноваженим державним органам для експертної оцінки. По суті, саме цей документ мав би виступати еквівалентом західного EIA report, який в США, до прикладу, готується державним органом в обґрунтування позитивного дозволу на реалізацію екологічно-небезпечного проекту.

ДБН передбачає в певній мірі участь громадськості у процесі підготовки матеріалів ОВНС³. Так, п. 1.6. при виконанні ОВНС покладає обов'язок на замовника ОВНС інформувати через органи місцевої влади населення про плановану діяльність, визначати місце і порядок проведення громадських слухань, відкритих засідань, збирати звернення громадян, здійснювати розгляд та врахування зауважень і пропозицій громадськості. Первинна інформація про плани щодо реалізації проекту доводиться до громадськості шляхом опублікування так званої Заяви про наміри замовником або виконавцем ОВНС. ДБН містять окремим додатком обов'язкову форму такої заяви, у якій вказується поруч із основною інформацією про запланований проект, якими є назва інвестора, плановане місце розташування об'єкта, характер планової діяльності, характеристика потенційного впливу від реалізації проекту на складові довкілля, також й інформація про те, коли (час), де (адреса) громадськість може ознайомитися із матеріалами проекту та самою ОВНС, а також адреса, телефон, за якими можна подати свої пропозиції до матеріалів ОВНС. Після цього, відповідно до п. 1.9., інвестор здійснює інформування населення про проведення обговорення планованої діяльності, проводить громадське обговорення проекту. Замовник здійснює коригування матеріалів ОВНС за результатами громадського обговорення і лише після цього, остаточний звіт ОВНС, з урахуванням громадських інтересів, у складі проектної документації подається інвестором на узгодження і проходження державних експертиз. Відповідно до п. 1.8., на основі висновків остаточного звіту ОВНС замовник і виконавець ОВНС складають текст Заяви про екологічні наслідки планованої діяльності і забезпечують її розповсюдження через засоби масової інформації. Така

---

² ДБН А.2.2-1-2003. Проектування. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд.

³ Після реформи 2011 року ДБН про ОВНС залишилися чинними, і описаний нижче порядок розробки ОВНС та залучення громадськості до цього процесу застосовується і зараз.

Заява про екологічні наслідки становить собою резюме матеріалів ОВНС і є документом щодо суті цих наслідків і гарантій виконання природоохоронних заходів із забезпечення безпеки навколишнього середовища на весь період здійснення планованої діяльності (п. 4.1), який публікується власне з метою інформування громадськості водночас і щодо остаточних проектних рішень, і щодо результатів врахування участі громадськості.

ДБН у п. 1.10 вимагають, щоб остаточний звіт ОВНС містив докази врахування громадських інтересів, а саме відомості про опублікування в засобах масової інформації Заяви про наміри (у якому виданні, коли опубліковано, вирізка із газети), відомості про проведення громадських обговорень (де і коли проводилися, протокол таких слухань), письмові та інші документи звернень громадян; перелік матеріалів, представлених з боку замовника і виконавця ОВНС на розгляд місцевого населення та громадських організацій, перелік питань і зауважень громадян, обґрунтовані відповіді; узагальнені рішення про врахувану частину громадських пропозицій та обґрунтування, що стосуються їхньої неврахованої частини.

Справа 1. Оскарження висновку державної екологічної експертизи

У 2009 році ЕПЛ звернулася з позовом до Міністерства охорони навколишнього природного середовища України про визнання незаконним та скасування висновку державної екологічної експертизи проекту будівництво заводу з виробництва мінераловатної ізоляції. Свої позовні вимоги ЕПЛ обґрунтовувала тим, що всупереч законодавчим вимогам у ході проведення експертизи не було оцінено комплексного впливу проєктованого і існуючих асфальтобетонних заводів на атмосферне повітря, а також впливу на довкілля радіоактивних мінеральних сировинних матеріалів, які використовуються в значних кількостях у виробництві скловати. Крім того, ЕПЛ були зібрані дані, які вказують на наявність суттєвих порушень законодавства України в частині порядку проведення громадського обговорення (недопущення жителів міста (зацікавленої громадськості) в приміщення, де проводились громадські слухання, проведення слухань із особами, які були доставлені забудовником із інших населених пунктів). У січні 2011 року адміністративний суд, задовольняючи позов ЕПЛ, визнав зазначені матеріальні та процесуальні порушення, допущені в ході процедури ОВНС та державної екологічної експертизи, та скасував висновок державної екологічної експертизи по проєкту.

Разом з тим, практична реалізація права громадськості брати участь у розробленні ОВНС на належному рівні не забезпечувалася. Перш за все, і інвестори і розробники ОВНС не розцінюють громадськість як суб'єкта, який може позитивно вплинути на якість проектних документів, і в кращому випадку зводять вимоги законодавства щодо участі громадськості до їх формального виконання із використанням усіх можливих прогалин у нормативних актах для зведення можливості реальної участі до мінімуму.

Заяви про наміри часто не відповідали вимогам, особливо в частині подання інформації про те, як і де можна ознайомитися із проектними матеріалами, куди подавати коментарі, де будуть проводитися громадські слухання. Час між опублікуванням такої заяви і громадськими слуханнями та фіналізуванням ОВНС часто складав лише декілька днів, що унеможливило подання будь-яких обґрунтованих коментарів. А якщо такі і подавалися, останні не знаходили свого відображення у матеріалах ОВНС. Заяви про екологічні наслідки діяльності також часто всупереч законодавству не містили найважливіших елементів: характеристики основних впливів діяльності на довкілля, показників екологічного ризику планованої діяльності, заходів, спрямованих на мінімізацію впливу, гарантій здійснення діяльності відповідно до екологічних стандартів і нормативів. Крім того, такі заяви часто публікувалися у засобах масової інформації, аудиторія яких не покривала зацікавлену громадськість, яка повинна залучатися до цього процесу. Висновки державної екологічної експертизи не доводилися до відома громадськості; отримати їхні копії на запит також не завжди було можливо.

Справа 2. Опублікування висновків ДЕЕ на сайті Мінприроди

У 2010-2011 року ЕПЛ позивалася до Мінприроди України з питань опублікування висновків державної екологічної експертизи (ДЕЕ) на офіційному веб-сайті Мінприроди. ЕПЛ посилалася на положення національного законодавства та вимоги Оргуської конвенції про обов'язок державного органу повідомити громадськості текст остаточного рішення разом з переліком причин і міркувань, покладених в основу цього рішення. Суд першої інстанції погодився із аргументацією ЕПЛ та зобов'язав Мінприроди розмістити на своєму сайті 1293 висновки, видані протягом 2009 — першої половини 2011 років. Наприкінці 2012 року Київський апеляційний адміністративний суд підтримав рішення місцевого суду.

У січні-березні 2013 року Мінприроди розмістило на сайті понад тисячу висновків ДЕЕ. Разом з тим, Мінприроди обмежилася «титкульними сторінками» висновків, які містять лише деякі елементи його вступної та заключної частин (короткі документи на 1-2 сторінки на бланку Мінприроди і за підписом посадової особи), і не розмістило наукові-еколого експертні оцінки, які є невід'ємними частинами висновків ДЕЕ, і містять їхні основні — усю описову та основну долю заключної — частини.

25 березня 2013 року на стадії судового контролю за виконанням судового рішення Окружний адміністративний суд м. Києва, розглянувши пояснення ЕПЛ щодо виконання рішення, зобов'язав Мінприроди опублікувати в Інтернеті висновки ДЕЕ в обсязі, визначеному ст. 43 Закону України «Про екологічну експертизу», тобто опублікувати в мережі 1293 наукові еколого-експертні оцінки.

До 2011 року при прийнятті документації на державну екологічну експертизу Мінприроди та його територіальні підрозділи не перевіряли, чи процедури участі громадськості реально мали місце, а лише вимагали підтвердження факту опублікування Заяви про екологічні наслідки діяльності. Змісту такої заяви особливої уваги теж не приділялося. В результаті громадськість була позбавлена доступу до інформації про основні умови планової діяльності та заходи щодо зменшення її впливу на довкілля, описані у ОВНС, вже не говорячи про реальну можливість якось на них впливати.

Справа 3: Витребування матеріалів ОВНС від забруднювача

На початку 2010 року ЕПЛ оскаржила до господарського суду відмови керівництва великого цементного заводу надати ЕПЛ матеріали ОВНС проекту розширення заводу та переведу обертових печей з природного газу на вугілля та альтернативне паливо, а також висновок ДЕЕ на такий проект. Суд першої інстанції зобов'язав відповідача надати доступ до таких документів, але вже суд апеляційної інстанції таке рішення скасував.

Задовольняючи позовні вимоги ЕПЛ щодо зобов'язання відповідача надати позивачу матеріали ОВНС та висновок ДЕЕ, господарський суд першої інстанції виходив з того, що за змістом ці документи містять екологічну інформацію, а відповідно до ст. 25-1 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», підприємства, установи та організації, діяльність яких може негативно вплинути або впливає на стан навколишнього природного середовища, життя і здоров'я людей, зобов'язані забезпечувати вільний доступ населення до інформації про стан навколишнього природного середовища, і відповідно на відповідача законодавством покладено обов'язок надавати запитувану інформацію.

У січні 2011 року Вищий господарський суд помилкове рішення суду апеляційної інстанції скасував і відновив в силі рішення суду першої інстанції, яке оцінив як законне і обґрунтоване.

Дана система оцінки впливу мала низку суттєвих недоліків (законодавчого і практичного характеру), які спричинили порушення Україною своїх міжнародних зобов'язань за Оргуською конвенцією та Конвенцією Еспо. Рішення про порушення Україною вимог цих конвенцій неодноразово приймалися відповідними органами конвенцій.

Відсутність чітких процедур доступу до інформації, проведення громадського обговорення, врахування думки громадськості у процесі прийняття рішення, доведення такого рішення до відома громади, а також формальне і часто помилкове тлумачення існуючих норм призводили до обмеження доступу до інформації, порушення прав громадськості на участь у процесі прийняття екологічно значимих рішень та порушення права на безпечне для життя та здоров'я довкілля загалом.

Тим не менше, система оцінки впливу виходила і базувалася на загальних законодавчих принципах екологічної політики держави, і була зафіксована в основному галузевому ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» та спеціальному ЗУ «Про екологічну експертизу». Висновок державної екологічної експертизи був актом органу державної влади і це остаточне рішення можна було оскаржити в адміністративному суді, в тому числі, з підстав порушення вимог екологічного законодавства та процедури залучення громадськості до процесу його прийняття.

1.2. ОВНС ТА ДОЗВІЛ НА БУДІВНИЦТВО

У зв'язку із прийняттям Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI, згідно з яким було спрощено порядок отримання дозволів на будівництво та виключено проекти будівництва щодо об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, із переліку об'єктів державної екологічної експертизи, в системі оцінки впливу проектів на навколишнє середовище відбулись суттєві зміни.

Цей закон своїми перехідними положеннями вніс зміни в цілу низку законодавства, а саме в ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», ЗУ «Про екологічну експертизу», ЗУ «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», ЗУ «Про пожежну безпеку» та виключив з цих законів положення, що передбачали відповідно екологічну, санітарно-гігієнічну і пожежну експертизи проектів будівництва. Скасовуючи такі експертизи для проектів будівництва, в ці закони були введені нові положення, які встановили, що єдина експертиза проектів будівництва проводиться відповідно до статті 31 ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності». Ці положення закону вступили в силу 12 червня 2011 року.

Стаття 31 передбачає, що експертизі щодо додержання нормативів з питань санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екології, охорони праці, енергозбереження, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки, міцності, надійності, довговічності будинків і споруд, їхньої експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення підлягає лише проектна документація на будівництво, об'єктів, які відносяться до 4-5 категорій складності. При цьому потенційний чи дійсний вплив на довкілля не є критерієм при визначенні категорії складності об'єкта будівництва⁴. Співвідношення таких об'єктів і об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, для яких раніше була обов'язковою екологічна експертиза, певний час залишалося невизначеним. Лише у 2013 році Національним стан-

---

⁴ Порядок віднесення об'єктів будівництва до IV і V категорій складності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2011 р. № 557

дартом було закріплено, що об'єкти, визначені Переліком видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку⁵, слід відносити до 5 категорії складності⁶. Закон встановлює, що нова експертиза може проводитися експертними організаціями різних форм власності. У більшості випадків таку експертизу зараз здійснюють приватні підприємства, ті самі, що розробляють проектну документацію, в тому числі матеріали ОВНС. Щоправда, забороняється здійснювати розробку документації та експертизу одного і того ж проекту однієї і тій же особі⁷. Крім того, закон вимагає, аби експертиза проектів, що споруджуються за рахунок бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, здійснювалася експертною організацією державної форми власності.

Згідно з новим порядком, для проектною документації на будівництво об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, і далі необхідно розробити ОВНС згідно ДБН. Матеріали ОВНС, щоправда, тепер розглядаються разом із рештою проектною документації за процедурою містобудівної експертизи, тобто не спеціальним уповноваженим органом у сфері охорони навколишнього середовища, а експертною організацією, яка відповідає критеріям, затвердженим Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Мінрегіон). До проведення такої експертизи залучаються фахівці в сфері екології, сертифіковані Атестаційною архітектурно-будівельною комісією, але не спеціальний держорган⁸. Професійну атестацію таких експертів проводить секція Комісії, до складу якої включаються представники відповідних центральних органів виконавчої влади, в т. ч. Мінприроди.

Спеціальний орган у сфері охорони довкілля до процесу експертизи більше не залучається, а фінальний документ експертизи — експертний звіт — вже не є документом дозвільного характеру, законність якого раніше можна було оскаржити в адміністративному суді.

Хоча положення ДБН про ОВНС, як і раніше, встановлюють певні мінімальні процедури участі громадськості в процесі розробки ОВНС,

---

⁵ Затверджений Постановою КМУ № 554 від 27 липня 1995 року.

⁶ Національний стандарт України Визначення класу наслідків (відповідності) та категорії складності об'єктів будівництва ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013

⁷ Порядок затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 р. № 560

⁸ Постанова КМУ від 23 травня 2011 р. № 554 про «Деякі питання професійної атестації відповідальних виконавців окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури»

розірвання зв'язку інституту ОВНС із ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», який гарантував таке право, та ЗУ «Про екологічну експертизу», який передбачав гласність експертизи, значно підірвали можливості громадськості брати участь у процесі прийняття рішення. Законодавство України у сфері регулювання містобудівної діяльності не закріплює права громадськості на участь у прийнятті рішень щодо будівництва окремих об'єктів. На стадіях експертизи проектної документації на будівництво чи видачі дозволу на будівництво не передбачено жодних процесуальних гарантій перевірки належного залучення громадськості розробником ОВНС на стадії підготовки цих матеріалів.

Внаслідок вищевказаних змін у процедурі оцінки впливу на навколишнє середовище Україна іще більше віддалилася від європейського зразка, а прийнята законодавча база зробила іще складнішим виконання міжнародних зобов'язань у сфері участі громадськості та оцінки впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті.

ЗАКОНОДАВСТВО ЄС У СФЕРІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Екологічна оцінка в ЄС становить собою процедуру, яка гарантує, що екологічні наслідки рішення про погодження певної діяльності беруться до уваги в процесі прийняття такого рішення. Екологічна оцінка може проводитися для окремих проєктів, таких як дамби, автомагістралі, аеропорти або заводи, на підставі директиви 2011/92/ЄС (відома як Директива про «оцінку впливу на навколишнє середовище»⁹ — Директива про ОВНС) або для планів та/або програм на основі Директиви 2001/42/ЄС (відома як Директива про «стратегічну екологічну оцінку» — Директива про СЕО). Загальним принципом обох директив є забезпечення того, що плани, програми і проєкти проходять оцінку впливу на навколишнє середовище до їхнього погодження або затвердження. Консультації з громадськістю є однією з ключових особливостей процедур екологічної оцінки.

II. 1. ОЦІНКА ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ¹⁰

Первинна Директива про ОВНС (85/337/ЄЕС), яка набрала чинності у 1985 році, поширюється на широкий спектр державних і приватних проєктів, які визначені у її Додатках I і II. Обов'язкова ОВНС у всіх країнах ЄС здійснюється для всіх проєктів, перерахованих в Додатку I, які розглядаються як такі, що мають значний вплив на навколишнє середовище і потребують

---

⁹ Environmental Impact Assessment — EIA (у прямому перекладі — ОВНС). Процедуру ОВНС, яка передбачена в Україні, незважаючи на її назву, слід відрізнити від того, що зазвичай на міжнародному рівні розуміється, як процедура оцінки впливу на навколишнє середовище (EIA). Обидва ці поняття не зовсім синоніми, оскільки вони відображують дещо різні інституції. Обидві процедури мають подібні цілі, але дещо різні елементи, які є важливими з точки зору Директиви 2011/92/ЄС, Конвенції Еспо та Оргузької конвенції. Тому для цілей Директиви, Конвенції Еспо та Оргузької конвенції ОВНС та державна екологічна експертиза, як правило, розглядалися спільно, як процес прийняття рішень, який, закінчувався висновком державної екологічної експертизи та складав по формі процедуру EIA.

¹⁰ Інформація із офіційної веб-сторінки Європейської комісії <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-legalcontext.htm>

ОВНС. Наприклад, атомні електростанції, залізничні лінії далекого сполучення, автомагістралі і швидкісні дороги, аеропорти з довжиною основної злітно-посадкової смуги ≥ 2100 м, установки для видалення небезпечних відходів, греблі із об'ємами води, яка затримується, понад 10 млн. куб. м.

На розсуд держав-членів ЄС ОВНС проводиться для проектів, перелічених у додатку II, тобто щодо таких проектів національні органи влади повинні вирішити, чи є ОВНС необхідною. Це робиться шляхом «процедури відбору (скринінгу)», яка визначає можливі наслідки проектів на основі порогових значень / критеріїв або індивідуального (case by case) розгляду. Незалежно від підходу, національні органи влади повинні брати до уваги критерії, викладені в Додатку III Директиви. Проекти, перелічені у Додатку II, можна умовно розділити на дві категорії: такі, що не увійшли до Додатку I через їхню нижчу потенційну небезпеку у зв'язку із меншою потужністю/об'ємами, наприклад, залізниці, комплекси для збору відходів, дороги, водоочисні споруди, не включені до Додатку I, а також інші види проектів — проекти міського розвитку, протиаводкові заходи, гірськолижні та готельні комплекси тощо.

У Директиву про ОВНС 1985-го року тричі вносились поправки — в 1997, 2003 і в 2009 роках:

Директива 97/11/ЄС була спрямована на приведення Директиви про ОВНС у відповідність до Конвенції Еспо. Вона розширила рамки директиви за рахунок збільшення переліку проектів, які покриваються директивою, а також кількості проектів, які потребують обов'язкової ОВНС (Додаток I). Вона також передбачила нові механізми відбору включених у додаток II проектів, в тому числі, нові критерії (в Додатку III), і встановила мінімальні вимоги щодо доступу до інформації.

Директивою 2003/35/ЄС щодо участі громадськості в підготовці певних планів та програм, що стосуються довкілля, та змін, які стосуються участі громадськості та доступу до правосуддя до Директив 85/337/ЄЕС та 96/61/ЄС (Директива про УГ) узгоджувалися положення Директиви про ОВНС щодо участі громадськості з положеннями Організації конвенції. Директивою 2009/31/ЄС було внесено поправки до Додатків I і II Директиви про ОВНС. Було додано проекти, пов'язані з транспортом, уловлюванням та зберіганням двоокису вуглецю (CO₂). Первинна Директива про ОВНС 1985 і три вищезгадані поправки до неї були кодифіковані Директивою 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року Європейського Парламенту та Ради про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище.

На сьогоднішній день в ЄС чинною є саме кодифікована Директива 2011 року. Крім того, як зазначалося вище, текст кодифікованої дирек-

тиви повністю включає вимоги Організації економічного співробітництва та Розвитку Європи та Конвенції Еспо, оскільки не лише держави-члени ЄС, але й сам Союз є Стороною даних міжнародних договорів. Процедуру ОВНС згідно з Директивою можна розумівати таким чином: розробник може звернутися до компетентного органу з вимогою визначити, що повинно бути включено розробником в матеріали ОВНС (стадія визначення сфери дослідження або «скопінг»); розробник повинен подати інформацію про вплив на навколишнє середовище (Звіт з ОВНС — додаток IV Директиви про ОВНС); органи у сфері охорони довкілля та громадськість (та зачеплені держави-члени, у випадку транскордонного впливу) повинні бути проінформовані та з ними повинні бути проведені консультації; компетентний орган приймає рішення, беручи до уваги результати консультацій. Громадськість інформується про прийняте рішення і може оскаржити це рішення в суді.

II. 2. СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА — СЕО¹¹

Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих планів та програм (Директива про СЕО) застосовується до широкого кола державних планів і програм, наприклад, в галузі землекористування, транспорту, енергетики, відходів, сільського господарства, тощо. Плани і програми в сенсі Директиви про СЕО повинні бути підготовлені або прийняті органами влади (на національному, регіональному або місцевому рівні) і бути підготовлені у відповідності до вимог законодавчих, нормативних чи адміністративних актів. На відміну від ОВНС, Директива про СЕО не передбачає переліку планів / програм.

СЕО є обов'язковою для планів / програм, які готуються для сільського, лісового, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, управління водними ресурсами та відходами, телекомунікацій, туризму, планування розвитку населених пунктів або землекористування та які визначають основу для надання в майбутньому дозволів на реалізацію проектів, перерахованих у Директиві про ОВНС, а також визначених як такі, що потребують оцінки в рамках Директиви про середовища існування (оселища, “habitats”).

Загалом, для планів / програм, не зазначених вище, держави-члени повинні проводити процедуру попередньої перевірки (скринінгу) для визначення чи такі плани / програми, ймовірно, матимуть значні впливи

---

¹¹ Інформація із офіційної веб-сторінки Європейської комісії <http://ec.europa.eu/environment/eia/sea-legalcontext.htm>

на довкілля. Якщо можливі значні впливи — СЕО необхідна. Процедура скринінгу ґрунтується на критеріях, викладених у Додатку II Директиви.

Процедуру СЕО можна резюмувати таким чином: готується екологічний звіт (Environmental report), в якому визначені можливі суттєві впливи на довкілля і розумні альтернативи запропонованого плану або програми. Громадськість та органи у сфері охорони довкілля інформуються та з ними проводяться консультації щодо проекту плану чи програми та підготовленого екологічного звіту. Що стосується планів і програм, які можуть мати значний вплив на навколишнє середовище в іншій державі, держава-член, на території якої план або програма готується, повинна проконсультуватися з іншою державою-членом (-ами). З цього питання в Директиві про СЕО розвивається загальний підхід, визначений у Протоколі про СЕО до Конвенції ЄЕК ООН про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті. Екологічний звіт і результати консультацій враховуються в процесі прийняття планів чи програм. Як тільки план або програма буде прийнята, органи у сфері охорони довкілля та громадськість інформуються, і їм забезпечується доступ до відповідної інформації. З метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків на ранній стадії, здійснюється моніторинг значних екологічних впливів плану чи програми.

Важливо зазначити, що СЕО втілюється на основі принципів запобігання та субсидіарності з врахуванням кумулятивних і віддалених наслідків.

**МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ У СФЕРІ ОВНС
ТА УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ****III. 1. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА БАГАТОСТОРОННІМИ УГОДАМИ**

Оскільки України не є членом ЄС, питання дотримання вимог Директиви про ОВНС та інших директив ніколи не досліджувалося компетентними органами ЄС. У такому контексті надзвичайно важливими і корисними стають висновки органів Конвенції Еспо і Оргуської конвенції, які із 2004 року слідкують за розвитком українського законодавства у сфері оцінки впливу та участі громадськості і за цей час висловили чимало конкретних пропозицій щодо вдосконалення національної правової бази у цій сфері. Крім цього, українським політикам вкрай важливо знати історію розгляду «української справи» у відповідних комітетах конвенцій, а також про застосовані у минулому і ті, що загрожують, міжнародні санкції, які по'язані із тривалим порушенням зобов'язань за цими міжнародними інструментами.

На другій сесії (Алмати, 25-27 травня 2005 року) Нарада Сторін Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (надалі — Оргуської конвенції) ухвалила Рішення II/5b, яким вперше визнала, що Україна не дотримується своїх міжнародних зобов'язань по Конвенції (див. Додаток 1).

У своїх висновках щодо України Комітет із дотримання констатував, що ненадання громадськості за запитом можливості ознайомитися із матеріалами ОВНС та іншою проектною документацією, переданою держорганам для прийняття відповідних рішень, обґрунтування неможливості надання такої документації по причині її належності розробнику, у зв'язку із її великим об'ємом чи відсутністю її у державного органу, становить собою порушення відповідних положень статей 4 і 6 Оргуської конвенції. Комітет встановив, що в процесі екологічної і комплексної експертизи проекту спорудження глибоководного судового каналу Думаї — Чорне море відповідні органи влади не здійснили належного інформування і залучення громадськості до процесу прийняття рішень щодо доцільності реалізації такого проекту. Зокрема, часові рамки цих процедур не дали громадськості можливості

вивчити інформацію за проектом, підготувати і подати свої зауваження, також вони не дали можливості відповідним чиновникам належним чином розглянути і прийняти до уваги коментарі громадськості, як цього вимагає стаття 6 Конвенції. Комітет також встановив, що всупереч положення статті 6 Оргуської конвенції відповідні органи відмовили громадськості у доступі до текстів висновків державної екологічної і комплексної експертизи. На підставі наявної у справі інформації Комітет дійшов висновку, що подібні порушення є звичайною практикою в Україні, і тому констатував, що Україна не вжила належних заходів для створення і підтримки чіткої, прозорої і послідовної правової бази для впровадження положень Оргуської конвенції, як цього вимагає стаття 3 останньої. Тобто не прийняла відповідного національного законодавства, яке б забезпечило реалізацію положень конвенції, і цим порушила свої міжнародні зобов'язання перед іншими Сторонами Конвенції (див. Додаток 2).

На третій сесії (Рига, 11-13 червня 2008 року) Нарада Сторін Оргуської конвенції ухвалила Рішення III/6f, яким оголосила Україні умовне попередження (див. Додаток 3). На четвертій сесії (Кишинів, 29 червня — 1 липня 2011 року) Нарада Сторін Оргуської конвенції ухвалила Рішення IV/9h, яким постановила винести Україні попередження (п. 6 Рішення), запросила Комітет з питань дотримання встановити факт успішного виконання Рішення II/5b Наради Сторін, ухваленого у 2005 році (п. 8 Рішення), та повідомити на п'ятій сесії Наради Сторін про виконання Україною Рішення II/5b з тим, щоб Нарада Сторін прийняла рішення про доцільність обмеження спеціальних прав і привілеїв, наданих Україні згідно з Оргуською конвенцією (п. 9 Рішення), (див. Додаток 4).

У Рішенні IV/9h Нарада Сторін Оргуської конвенції також зазначила, що оголошене Україні попередження буде знято 1 червня 2012 року, якщо Україна повністю вживе заходів, зазначених Народою Сторін у Рішенні II/5b, та повідомить Секретаріат Оргуської конвенції про це, надавши докази до 1 квітня 2012 року (п. 7 Рішення). Листом від 28 березня 2012 року Україною було надіслано Звіт до Секретаріату Оргуської конвенції згідно з вимогами пункту 7 Рішення IV/9h Наради Сторін. Листом Директора Екологічного відділу Європейської Економічної Комісії ООН від 05 червня 2012 року № ENV/269 Україну було повідомлено про те, що на думку Комітету з питань дотримання Оргуської конвенції зазначений Звіт не містить доказів повного виконання Україною заходів, визначених Народою Сторін Оргуської конвенції. У зв'язку з цим, у листі містилася вимога надати додаткову інформацію, яка доводить виконання Україною зазначених вимог. Цю інформацію вимагалось надати якомога швидше, втім не пізніше 25 червня 2012 року.

Крім того, що на п'ятій сесії (Женева, 20-23 червня 2011 року) Нарада Сторін Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (надалі — Конвенції Еспо) ухвалила Рішення V/4, яким залишила в силі попередження, оголошене Урядом України на її четвертій сесії (п. 18 Рішення), із занепокоєнням відмітила недостатній прогрес у реалізації стратегії Уряду України щодо здійснення Конвенції Еспо, і зокрема нещодавно внесені зміни у законодавчу базу щодо контролю за розвитком, а саме регулювання містобудівної діяльності, «які не узгоджуються зі стратегією і фактично послаблюють потенціал законодавчої бази щодо забезпечення дотримання Конвенції Еспо замість того, щоб укріплювати його» (п. 23 Рішення), та запросила Уряд України надавати Комітету з дотримання у кінці кожного року інформацію про реалізацію стратегії, зокрема про вжиття з цією метою конкретних законодавчих заходів (п. 24 (b) Рішення).

З метою одночасного забезпечення виконання низки міжнародних зобов'язань, та, в першу чергу, забезпечення дотримання Україною вимог Організації Конвенції та Конвенції Еспо, Міністерством екології та природних ресурсів України було прийнято рішення розробити проект Закону України «Про оцінку впливу на навколишнє середовище», що став би основним законодавчим актом у цьому напрямку. В тому числі і з участі авторів цієї публікації було розроблено такий законопроект, однак в процесі погодження він зустрів значний супротив з боку окремих міністерств. Загалом, протягом 2012-2013 років було розроблено декілька законопроектів з ОВНС (водночас і у формі окремого закону, і у формі змін до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»), втім на момент публікації жоден з них не було прийнято. Комітет з питань дотримання Організації Конвенції, не отримавши доказів повного виконання Україною заходів, визначених Народою Сторін, на засіданні, яке відбулося у Женеві 26-29 червня 2012 року, залишив у силі попередження, оголошене Народою Сторін Організації Конвенції у Рішенні IV/9h, та листом від 14 серпня 2012 року повідомив Президента України В.Ф.Януковича про тривале недотримання Україною своїх міжнародних зобов'язань з Організації Конвенції. У 2013 році ситуація не змінилася. На момент публікації Україна досі не виконала зазначені вимоги в повній мірі.

Єдиним нормативно-правовим актом у сфері ОВНС та участі громадськості, який був прийнятий з моменту винесення перших рішень про порушення Україною зобов'язань за Організацією Конвенцією та Конвенцією Еспо, є Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений постановою КМУ від 29 червня 2011 року № 771. Проект даного документа

розроблявся групою національних та іноземних експертів, в тому числі авторами цього видання, і в процесі громадського обговорення був підтриманий екологічною громадськістю. Повний текст проекту наведений у Додатку 5. Разом з тим, після прийняття на засіданні уряду, Мінприроди було доручено доопрацювати його в одноденний строк разом із Міністерством соціальної політики та Урядовим уповноваженим з питань дерегуляції господарської діяльності. В ході такого доопрацювання текст Порядку скоротився із 23 аркушів (69 пунктів) до 6 аркушів (25 пунктів). Сфера дії Порядку звузилася до одного рішення (висновку державної екологічної експертизи), а сам послідовний і виважений документ через вилучення «незручних» положень втратив будь-яку свою логіку. Більше того, на момент прийняття акту в Україні докорінно змінилася процедура погодження проектною документацією на будівництво, а інститут державної екологічної експертизи таких проектів було скасовано. Фактично, був прийнятий недолугий порядок залучення громадськості до процедури екологічної експертизи, яка незадовго до того і сама була скасована.

III. 2. НАЦІОНАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ПРОЦЕСУ АПРОКСИМАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄС¹²

Міжнародно-правову основу процесу апроксимації законодавства України до права ЄС, в першу чергу, складають: Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їхніми державами-членами 1994 року, План дій Україна — Європейський Союз 2005 року, Порядок денний асоціації Україна — Європейський Союз 2009 року та майбутня Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. На підставі та у розвиток цих та інших пов'язаних з ними документів Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України та низкою інших органів виконавчої влади прийнято чимало нормативно-правових актів національного законодавства України, якими створено правову основу, визначено порядок та упорядковано окремі аспекти процесу апроксимації законодавства України до права ЄС у різних секторах.

Правові підстави та вимоги до процесу апроксимації законодавства України до права ЄС у секторі охорони довкілля визначено водночас і базовими міжнародно-правовими нормами двохстороннього співробітництва України з ЄС, і нормами національного законодавства України.

---

¹² Інституційні аспекти управління процесом апроксимації законодавства України до права ЄС. Київ січень 2013 — <http://www.menr.gov.ua/media/files/adapt%20zakon/Institutional%20Aspects.pdf>

У ст. 363 Глави 6 «Навколишнє середовище» частини V «Економічне і секторальне співробітництво» проекту Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом передбачено поступове наближення (апроксимацію) законодавства України до політики і законодавства ЄС в сфері довкілля відповідно до Додатку ХХІХ до Глави 6 «Навколишнє середовище».

Відповідно до п. 4.8 ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21 грудня 2010 р. № 2818-VI Реалізація екологічної політики потребує ефективного функціонування системи законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, спрямованого на досягнення національних пріоритетів. Основними вимогами до такого законодавства є його відповідність Конституції України, наближення до відповідних директив ЄС, забезпечення впровадження багатосторонніх екологічних угод (конвенцій, протоколів, тощо), стороною яких є Україна, соціальна прийнятність, реалістичність, економічна ефективність. Законодавство має сприяти гнучкому застосуванню відповідних економічних інструментів для стимулювання впровадження інноваційних екологічних технологій, розв'язанню екологічних проблем на місцевому рівні.

Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011-2015 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 577-р., передбачає значну кількість заходів, які спрямовані на виконання міжнародних зобов'язань та наближення до законодавства Європейського Союзу. Національний план дій включає заходи, водночас і загального характеру, і заходи щодо адаптації директив та імплементації їхніх окремих положень. Серед інших це проведення аналізу економічних, соціальних та політичних результатів впровадження Директиви 85/337/ЄС, Директиви 97/11/ЄС, Директиви 2003/35/ЄС, Директиви 2001/42/ЄС, підготовка проектів нормативно-правових актів з метою адаптації до них українського законодавства, підготовка звітів з адаптації українського законодавства до зазначених директив. Передбачений строк виконання: червень – грудень 2011. Відповідальні за виконання: Мінприроди (п.42, 43, 44, 45).

Проведення аналізу економічних, соціальних та політичних результатів впровадження директив, що передбачені в базовому плані адаптації законодавства України з питань охорони навколишнього природного середовища до законодавства Європейського Союзу; підготовка проектів нормативно-правових актів з метою адаптації українського законодавства до зазначених директив; підготовка звіту щодо адаптації до них українського законодавства. Передбачений строк виконання: січень-грудень 2012. Відповідальні за виконання: Мінприроди (п. 47).

Підготовка та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту щодо внесення змін до ЗУ «Про охорону навколишнього природ-

ного середовища” стосовно обов’язкового врахування засад екологічної політики в проектах державних, секторальних (галузевих), регіональних стратегій і програм, під час проведення стратегічної екологічної оцінки. Передбачений строк виконання: червень 2011 — грудень 2012. Відповідальні за виконання: Мінприроди (п.158). Підготовка та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту щодо запровадження стратегічної екологічної оцінки з метою гармонізації з Директивою 2001/42/ЄС. Передбачений строк виконання: червень 2011 — грудень 2013. Відповідальні за виконання: Мінприроди (п. 160) .

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2012 № 156-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання у 2012 році Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 27 квітня 2012 року № 249 був затверджений План заходів Мінприроди щодо виконання у 2012 році Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. 17 грудня 2012 Наказом Міністра екології та природних ресурсів України № 659 затверджено Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації). Обидва ці документи передбачають відповідні заходи у сфері адаптації до законодавства ЄС у сфері ОВНС та участі громадськості.

Слід також зазначити що, Протоколом про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, ратифікованим Законом України від 15 грудня 2010 № 2787-VI, для досягнення відповідності вимогам Розділу II Договору про заснування Енергетичного Співтовариства й пов’язаним з ним додатком, визначено графік імплементації *acquis communautaire*. З метою виконання Договору Розпорядженням КМУ від 03.08.2011 № 733-р затверджено План заходів щодо виконання зобов’язань в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Планом заходів, в тому числі, передбачено: «привести нормативно-правову базу з питань оцінки впливу деяких державних та приватних проектів на навколишнє середовище у відповідність з вимогами Директиви 85/337/ЄС з поправками, внесеними Директивою 97/11/ЄС та Директивою 2003/35/ЄС.» Передбачений строк виконання: до 1 січня 2013 року. Відповідальними за виконання визначено Мінприроди та Міненерговугілля.

На даний час в контексті ОВНС Україна відстає і у виконанні міжнародних зобов’язань, і у реалізації власних планів імплементації відповідних конвенцій та апроксимації із законодавством ЄС. Система ОВНС потребує значного вдосконалення та фактично розбудови «з нуля» відповідних механізмів, які б відповідали міжнародним вимогам та практиці ОВНС.

**ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ВИМОГ КОНВЕНЦІЇ ЕСПО,
ОРГУСЬКОЇ КОНВЕНЦІЙ, А ТАКОЖ ДИРЕКТИВИ ПРО
ОВНС, ЯКИМ ПОВИННА ВІДПОВІДАТИ НАЦІОНАЛЬНА
ПРАВОВА БАЗА УКРАЇНИ У СФЕРІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА
НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ**

ПОНЯТТЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Директива про ОВНС забезпечує впровадження Конвенції Еспо та положень Оргуської конвенції, пов'язаних із конкретними видами діяльності. Незважаючи на деякі невеликі відмінності в термінології (наприклад, заплановані види діяльності або проекти, дозвіл на здійснення діяльності або дозвіл) усі три інструменти засновані на тих же поняттях, із найбільш точним і детальним визначенням цих понять у Директиві про ОВНС. Хоча не всі визначення мають бути включені, національні правові бази, спрямовані на виконання Еспо та Оргуської конвенцій, а також Директиви про ОВНС, не можуть визначати поняття, використовувані у цих трьох інструментах, інакше, ніж вони визначені у них.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ (ПРОЕКТИ), ЩО ОХОПЛЮЮТЬСЯ

Національна правова база з оцінки впливу на навколишнє середовище, як інструмент реалізації Еспо та Оргуської конвенцій, а також Директиви про ОВНС, повинна охоплювати всі категорії планованих видів діяльності (проектів), перелічених у Додатку I до Конвенції Еспо, у Додатку I до Оргуської конвенції, а також у Додатках I і II Директиви про ОВНС,

включаючи, наприклад, «атомні станції», а також «інтенсивне вирощування свиней», чи «відкрите видобування корисних копалин», «вирубку лісів», «видобуток вуглеводнів на континентальному шельфі», чи «забір підземних вод» (стаття 2.2 Конвенції Еспо, стаття 6.1 (а) Оргуської конвенції та стаття 2.1 Директиви про ОВНС).

Усі види діяльності, перераховані в Додатку I до Конвенції Еспо і в Додатку I до Оргуської конвенції, включені або у Додаток I, або у Додаток II до Директиви про ОВНС. Стаття 1.2 (а) Директиви про ОВНС визначає термін «проект» як:

- виконання будівельних робіт або інших установок або схеми,
- інші втручання в природне середовище і ландшафти, в тому числі, пов'язані з видобуванням корисних копалин.

Стаття 1, пункт (v) Конвенції Еспо визначає, що «планована діяльність» розуміється як будь-яка діяльність чи будь-яка суттєва зміна у тій чи іншій діяльності ... ». Аналогічно зміни і розширення видів діяльності/проектів охоплюються Додатком I до Оргуської Конвенції та Додатками I і II до Директиви про ОВНС.

Таким чином, розробляючи національну правову базу необхідно враховувати, що вона повинна охоплювати:

а) також значні зміни щодо видів діяльності/проектів, наприклад, модернізацію автомагістралей і швидкісних доріг (ECE/MP.EIA/IC/2009/2, пункт 30);

б) не лише види діяльності, які пов'язані із будівництвом. Наприклад, для цілей Конвенції Еспо підтримання глибини водних шляхів є продовженням такої діяльності і залишається предметом зобов'язань в рамках конвенції (ECE/MP.EIA/IC/2010/2, додаток, пункт. 40).

ДОЗВІЛ НА ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ (ДОЗВІЛ) І МІСЦЕ ОЦІНКИ

Стаття 1.2 (c) Директиви про ОВНС визначає «дозвіл на здійснення діяльності» (development consent) як «рішення компетентного органу або органів, яке надає право розробнику приступити до реалізації проекту». Це визначення служить для цілей реалізації положень Оргуської конвенції стосовно «рішення про доцільність дозволу на плановані види діяльності» та положень Конвенції Еспо щодо «остаточного рішення щодо планованої діяльності». Усі категорії планованих видів діяльності (проектів), передбачені у Додатку I до Конвенції Еспо, у Додатку I до Оргуської конвенції, а також у Додатках I та II до Директиви про ОВНС, повинні бути об'єктами державного регулювання. На ті, що можуть мати значний вплив на навколишнє середовище, повинні поширюватися вимоги щодо отримання дозволу на здійснення діяльності і оцінки з точки зору їх наслідків.

Усі проекти, що належать до категорій проектів, перелічених у Додатку I до Директиви про ОВНС, за визначенням можуть мати значний вплив на навколишнє середовище, а тому повинні бути об'єктами екологічної оцінки і вимагати отримання дозволу на здійснення діяльності. Деякі окремі проекти, що належать до категорій проектів, перелічених у Додатку II до Директиви про ОВНС, можуть бути визначені в результаті процедури скринінгу із застосуванням критеріїв скринінгу (докладніше див. підрозділ «Скринінг» у Р. IV.) як такі, що не матимуть значного впливу на навколишнє

середовище, і, відповідно, як такі, що не потребують екологічної оцінки та дозволу на здійснення діяльності.

Дозвіл на здійснення діяльності може приймати форму рішення, яким затверджується конкретний вид діяльності/проект, визначаються його параметри та прописуються умови його виконання та функціонування. Дозволи за принципом «мовчазної згоди» не допускаються (Справа С-230/00 ЄС проти Бельгії).

Екологічна оцінка має бути виконана до надання дозволу на здійснення діяльності (стаття 2.1 Директиви про ОВНС). Забороняється розпочинати реалізацію проекту без оцінки та дозволу на здійснення діяльності. Оцінка, проведена після початку реалізації проекту, не відповідає вимогам Директиви про ОВНС (Справа С-215/06 ЄС проти Ірландії). Якщо за національним законодавством погоджувальна процедура виконується у декілька етапів, один із яких становить основне рішення, а інший — рішення на виконання попереднього, яке не може виходити за межі параметрів, встановлених основним рішенням, наслідки, які проект може мати на довкілля, мають бути визначені та оцінені під час процедури прийняття основного рішення (Справа Delena Wells С-201/02). Однак, якщо у випадку коли погоджувальна процедура складає більше ніж один етап, в ході другого етапу стає зрозумілим, що проект буде мати значний вплив на довкілля, який не був оцінений. Такий проект має бути об'єктом оцінки повторно на другій стадії (Справа Crystal Palace/White City С-508/03 і справа Barker С-290/03)।

ОРГАНИ ВЛАДИ

Національна права база повинна чітко визначити (стаття 1 (ix), Конвенції Еспо і стаття 1.2 (f) Директиви про ОВНС):

а) органи, до компетенції яких належить прийняття рішень про надання або відмову у наданні дозволу на здійснення діяльності;

б) органи, відповідальні за виконання завдань, пов'язаних із транскордонною процедурою.

Також повинні бути визначені органи влади, із якими в силу специфіки їхніх повноважень у сфері охорони довкілля повинні бути проведені консультації. Вони можуть бути визначені загальними правилами або визначатися індивідуально у кожному окремому випадку (стаття 6.1 Директиви про ОВНС).

СКРИНІНГ

Щодо проектів, які належать до категорії проектів, перелічених у Додатку II до Директиви про ОВНС, повинні прийматися рішення щодо належності таких проектів до таких, які можуть становити значний вплив на довкілля (скринінг) і відповідно повинні бути об'єктом екологічної оцінки та дозволу на здійснення діяльності. Такі рішення можуть прийматися на:

- а) індивідуальній («case-by-case») основі;
- б) основі порогових величин або критеріїв, встановлених державою, або
- в) основі поєднання пунктів а) і б).

Незалежно від того, яка процедура використовується для прийняття рішення по скринінгу, вона завжди повинна враховувати критерії відбору, визначені у Додатку III до Директиви про ОВНС (Справа C-156/07 Aiello). Рішення по скринінгу:

а) не може використовувати в якості критерію лише розмір проекту (напроти, в першу чергу має враховуватися його розташування та інші екологічні чинники (Справа 392/96 ЄС проти Ірландії),

б) не може призводити до виключення цілої категорії проектів (Справа C-133/94 ЄС проти Бельгії і Справа Großkrotzenburg C-301/95 ЄС проти Німеччини).

Результати рішення по скринінгу повинні бути доступними громадськості (Стаття 4.4 Директиви про ОВНС). Негативне рішення по скринінгу повинно бути обґрунтованим (Справа C-87/02 ЄС проти Італії).

СФЕРА ОХОПЛЕННЯ ОЦІНКИ І ЗМІСТ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ОВНС

I Конвенція Еспо (стаття 1 (vii), і Директива про ОВНС (стаття 3) дуже широко визначають загальну сферу оцінки. Вона повинна включати «будь-який вплив планованої діяльності на навколишнє середовище, включаючи вплив на здоров'я і безпеку людини, флору, фауну, ґрунти, повітря, воду, клімат, ландшафти, історичні пам'ятки та інші матеріальні об'єкти або взаємозв'язок між цими елементами; вона також охоплює наслідки для культурної спадщини або соціально-економічних умов, які є результатом зміни цих елементів (стаття 1 (vii) Конвенція Еспо). Після широкого визначення сфери оцінки обидві і Конвенція Еспо (Додаток II), і Директива про ОВНС (стаття 5.3 та Додаток IV) передбачають перелік обов'язкових елементів, які повинні входити в матеріали кожної ОВНС. Зокрема:

а) положення Конвенції Еспо вимагають, щоб документація з ОВНС включала, де необхідно, опис розумних альтернатив (Додаток II, пункт (b)).

Виконання цієї вимоги є обов'язковим з юридичної точки зору для впровадження Конвенції її Стороною (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2009/2, пункт 39);

б) важливо, щоб альтернатива відмови від діяльності була повною мірою розглянута, для того, щоб можна було оцінити еволюцію навколишнього середовища при відсутності проекту (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/2, пункт 33);

в) резюме нетехнічного характеру є обов'язковим елементом документації з ОВНС і має описувати нетехнічною мовою висновки, які були включені в кожен з попередніх розділів, які відповідають пунктам (а)–(h) Додатку II до Конвенції Еспо, в тому числі, при необхідності, візуальне подання матеріалів (карти, графіки і т.д.) (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2009/2, пункт 16);

г) окреслення прогалін у знаннях і невизначеностей, які були виявлені при підготовці потрібної інформації, також є обов'язковим елементом документації з ОВНС.

При розробці національної правової бази слід мати на увазі, що в той час як в Конвенції Еспо та Директиві про ОВНС перераховані обов'язкові елементи складу і змісту документації з ОВНС, визначення обсягу інформації, яка буде включена в ці елементи документації з ОВНС на індивідуальній «case-by-case» основі (скопінг), є ефективним методом для оптимізації оцінки та зниження витрат. Директива про ОВНС вимагає аби в разі, якщо ініціатор / розробник про це просить до подачі заяви про надання дозволу на здійснення діяльності, компетентний орган був зобов'язаний надати свою позицію щодо змісту інформації, яка повинна бути включена в документацію з ОВНС. Однак індивідуальне «case-by-case» визначення змісту інформації, яка буде включена в документацію з ОВНС, може бути обов'язковою частиною процедури.

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ

При розробці національної правової бази слід мати на увазі, що організація участі громадськості згідно Конвенції Еспо, Організації конвенції та Директиви про ОВНС є відповідальністю компетентного органу, а не ініціатора / розробника. Тим не менш, в рамках національної правової бази може бути можливим, що компетентний орган та ініціатор разом організують участь громадськості. Втім ініціатор не повинен бути відповідальним за участь громадськості без компетентного органу (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/4, пункт 19 (b)). Таким чином, ці міркування відносно ролі ініціаторів проекту / розробників не повинні тлумачитися як такі, що виключають їхню участь, під контролем органів публічної влади, в організації процедури участі громадськості (наприклад, проведення громадських слухань) або як такі, що покладають на них спеціальні збори для покриття витрат, пов'язаних з участю громадськості (ЕСЕ МР.РР//2011/11/Add.2 пункт 81).

Для забезпечення належного проведення процедури участі громадськості, адміністративні функції, пов'язані з його організацією, можуть бути делеговані органам або особам, що спеціалізуються на участі громадськості або медіації, які є неупередженими і не представляють інтереси, пов'язані з планованою діяльністю, яка є предметом прийняття рішення (ЕСЕ/МР.РР/С.1/2010/6/Add.4 пункт 79).

Громадськість повинна бути негайно і належним чином поінформована не тільки про початок процедури і можливості для участі, а й про видачу остаточного рішення (дозволу) (стаття 6.2 та 6.9 Оргуської конвенції). Національна правова база повинна містити детальні вимоги до інформування громадськості про початок процедури і можливості для участі громадськості, як того вимагає стаття 6, пункт 2, Оргуської конвенції. Зокрема, мають бути чіткі вимоги:

- а) громадськість адекватно, своєчасно та ефективно інформується;
- б) визначення обов'язкові форми публічного повідомлення, в тому числі повідомлення в безпосередній близькості від місця реалізації планованої діяльності та на веб-сайті органу публічної влади, уповноваженого приймати рішення;
- в) визначення обов'язкового змісту публічного повідомлення відповідно до вимог, зазначених у пункті 2 (а)–(г) статті 6 Оргуської конвенції.

Якщо основним способом інформування громадськості є інформування через Інтернет, то мають бути дотримані такі умови:

- а) має бути передбачено чітку вимогу про те, щоб всі документи, включаючи заяву на видачу дозволу, документацію з ОВНС та ін., подавалися ініціатором / розробником також в електронній формі;
- б) інформація повинна бути доступна на спеціально відведених і легко пізнаваних інтернет-сайтах органів влади, а не тільки на веб-сайтах ініціаторів / розробників.

Для процесу участі громадськості повинні бути встановлені конкретні строки, в тому числі, достатні часові рамки:

- а) для громадськості, щоб вивчити наявну інформацію та документи для підготовки до ефективної участі;
- б) для громадськості, щоб підготувати і подати коментарі (ЕСЕ/МР.РР/С.1/2009/2 пункт 10 (d));
- в) для органів публічної влади, щоб прийняти до уваги належним чином будь-які коментарі (ЕСЕ/МР.РР/С.1/2009/2 пункт 10 (e)).

Що стосується доступу до інформації щодо процесу прийняття рішень, то:

- а) надання інформації не повинно обмежуватися тільки обраними частинами документації з ОВНС (ЕСЕ/МР.РР/С.1/2009/2 пункт 10 (g));

б) захист авторських прав не повинен розглядатися як можливість для обмеження доступу громадськості до повної документації про оцінку впливу на навколишнє середовище (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/4, пункт 20);

в) має бути передбачено чітку вимогу про те, що

1) інформація надається незалежно від її обсягу (ЕСЕ/МР.РР/С.1/2009/2 пункт 10 (b),

2) інформація, яка повинна надаватись ініціатором / розробником, як правило, не є такою, яка не підлягає розкриттю (ЕСЕ/МР.РР/С.1/2009/2 пункт 10 (h)).

Крім громадських слухань, громадськість повинна мати можливість подавати письмово:

а) будь-які коментарі, що стосуються відповідних рішень без вимоги, щоб ці коментарі були обґрунтованими;

б) протягом усього періоду коментування (стаття 6.7 Організаційної конвенції).

При розробці національної правової бази слід мати на увазі, що організація дискусій щодо пропонованого проекту в газетах і в телевізійних програмах не є достатнім способом забезпечення участі громадськості у відповідності до пункту 7 статті 6, Організаційної конвенції (ЕСЕ/МР.РР/С.1 / 2010/6/Add.4 пункт 95).

КОНСУЛЬТАЦІЇ З ПРИРОДООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Незалежно від того, на який державний орган покладені повноваження щодо прийняття рішення, органам влади, які в силу специфіки їхніх повноважень у сфері охорони довкілля можуть мати зацікавленість у проекті, повинна бути надана можливість висловити свою позицію з приводу інформації, наданої розробником (матеріали ОВНС), а також щодо заяви про надання дозволу на здійснення діяльності. Національна правова база повинна містити детальні процедури щодо таких консультацій (Стаття 6.1 Директиви про ОВНС).

ТРАНСКОРДОННА ПРОЦЕДУРА

На додаток до загального зобов'язання чітко визначити в національній правовій базі, де в процесі прийняття рішення є місце для транскордонної процедури ОВНС, хто несе відповідальність за її здійснення і яким чином вона здійснюється (ЕСЕ/МР.ЕІА/10, рішення І/2, додаток І, пункт 64), національна правова база повинна передбачати також інші необхідні деталі транскордонної процедури і у випадку дій в якості «Сторони походження», і в якості «зачепленої Сторони».

Необхідною умовою для проведення транскордонної процедури є раннє залучення природоохоронних органів, наприклад, шляхом встановлення вимоги до ініціаторів / розробників подавати «заяви про наміри» відповідним органам, які, у свою чергу, у змозі вирішити, чи існує ймовірність транскордонного впливу та ініціювати процес транскордонного повідомлення. У разі виявлення ймовірного транскордонного впливу, це також має доповнюватися обов'язковим скопінгом. В якості додаткового інструменту для успішного скринінгу видів діяльності, які можуть справити значний шкідливий транскордонний вплив, Сторони індивідуально, або в рамках двохсторонніх або багатосторонніх угод чи інших домовленостей можуть визнати корисним затвердження переліку видів діяльності (при необхідності з пороговими значеннями), які повинні автоматично бути об'єктами, щодо яких здійснюється повідомлення. (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/2, пункт 21). При розробці національної правової бази слід мати на увазі, що :

а) забезпечення рівноцінної можливості для участі громадськості зачепленої Сторони, в тому числі своєчасне і ефективне інформування громадськості, є спільною відповідальністю зацікавлених Сторін. У зв'язку з цим, визнаючи відсутність адміністративних повноважень у компетентного органу Сторони походження на території зачепленої Сторони, як мінімум, він повинен надати можливість громадськості зачепленої Сторони брати участь у процедурі Сторони походження (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/2 , параграф 37);

б) зацікавлені Сторони повинні розділити відповідальність за забезпечення того, щоб можливість, яка надається громадськості зачепленої Сторони, була рівноцінна можливості, яка надається громадськості Сторони походження, в тому числі, забезпечувався доступ, принаймні, до відповідних частин документації на мові, яка була би зрозуміла громадськості, як це передбачено в пункті 2 статті 6, пункті 8 статті 3 та пункті 4 статті 2 Конвенції Еспо (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/2, пункт 35);

в) більше того, компетентний орган Сторони походження повинен підтримувати компетентний орган зачепленої Сторони у забезпеченні ефективної участі для громадськості зачепленої Сторони у процедурі транскордонної оцінки впливу на навколишнє середовище (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/4, пункт 19 (с));

г) метою сприяння перекладу, документація з оцінки впливу на навколишнє середовище повинна включати окремий розділ про транскордонний вплив (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/2, пункт 35);

г) доручення ініціатору діяльності здійснення процедури оцінки транскордонного впливу на навколишнє середовище на було б правильним, якщо

тільки ініціатором не виступала б сама держава (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/2, пункт 36);

д) консультації відповідно до статті 5 є двосторонніми або багатосторонніми переговорами між державними органами, які були санкціоновані зацікавленими Сторонами, і їх не слід плутати з участю громадськості відповідно до пункту 8 статті 3 та пункту 2 статті 4, або з консультаціями з державними органами у районах, які імовірно будуть піддані впливу, відповідно до пункту 2 статті 4 (ЕСЕ/МР.ЕІА/ІС/2010/2, пункт 39).

При розробці національної правової бази має бути забезпечено, що:

а) існує правовий механізм, при якому коментарі, отримані від іноземних органів публічної влади та громадськості відповідно до Статей 3.8 та 4.2 Конвенції Еспо, що стосуються інформації, яка міститься у матеріалах ОВНС, приймаються до уваги таким чином, що транскордонний вплив належним чином враховується (Стаття 6.1 Конвенції Еспо);

б) існує правовий механізм, який гарантує, що результати консультацій з іноземними органами відповідно до статті 5 Конвенції Еспо є обов'язковими для органів, що приймають остаточне рішення (Стаття 6.1 Конвенції Еспо).

в) існують правовий та фінансовий механізми, які дозволяють органам публічної влади виконувати свої обов'язки, пов'язані із забезпеченням участі громадськості у випадку транскордонних процедур.

ОСТАТОЧНЕ РІШЕННЯ

Національна правова база повинна чітко визначати, яке з рішень щодо погодження діяльності слід вважати остаточним рішенням з метою виконання вимог Конвенції Еспо (ЕСЕ/МР.ЕІА/10, рішення IV/2, додаток I). Повинна бути чітка вимога про те, що в кінцевому рішенні належним чином повинно бути враховано результати оцінки впливу на навколишнє середовище, в тому числі документації з ОВНС, а також участі громадськості, транскордонної процедури та консультацій з природоохоронними органами (стаття 6.1 Еспо Конвенції та стаття 6.8 Орхуської конвенції, і стаття 8 Директиви про ОВНС). У той час як Сторони вправі вирішувати, яке з безлічі рішень, передбачених у їхній правовій системі, слід вважати остаточним для цілей Конвенції Еспо. Їхній розсуд в цьому відношенні обмежується тими рішеннями, які у реальному вираженні встановлюють екологічні умови реалізації діяльності (ЕСЕ/МР.ЕІА/10, рішення IV/2, додаток I, пункт 61) і які охоплюють всі основні параметри та основні екологічні наслідки планованої діяльності (ЕСЕ/МР.РР/2008/5/Add.10 пункт 43).

Національна правова база повинна бути побудована таким чином, щоб у разі якщо кожне з цих рішень вважається остаточним по відношенню до

даної діяльності, було зрозуміло, якими є затверджені основні параметри планованої діяльності та відповідні екологічні умови реалізації цієї діяльності. Якщо умови, які встановлюються в рішенні, можуть бути змінені згодом іншими рішеннями, останнє не може вважатися «остаточним рішенням» в розумінні Конвенції Еспо (ЕСЕ/МРЕІА/ІС/2009/2, пункт 21). Те ж саме стосується випадку, якщо наступне рішення здатне істотно змінити основні параметри зазначені вище або розглядає важливі екологічні аспекти діяльності, які ще не були враховані (ЕСЕ/МР.РР/2008/5/Add.10 пункт 43).

Національна правова база повинна передбачити чітку вимогу про те, що:

а) остаточне рішення має супроводжуватися зазначенням причин і міркувань, на яких воно ґрунтується (стаття 6 Конвенції Еспо та стаття 6.9 Орхуської Конвенції);

б) тексти рішень, разом з причинами та міркуваннями, покладеними у їх основу, є загальнодоступними (ЕСЕ/МР.РР/С.1/2009/2 пункт 10 (J));

в) органи публічної влади:

1) своєчасно інформують громадськість про прийняті ними рішення і про те, яким чином можна отримати доступ до рішень, разом з причинами та міркуваннями, покладеними у їхню основу;

2) підтримують і роблять доступними для громадськості через загальнодоступні списки або реєстри, копії рішень, які вони приймають, разом із причинами і міркуваннями, на яких вони ґрунтуються, та іншу інформацію, що відноситься до прийняття рішення, у тому числі докази виконання зобов'язань щодо інформування громадськості та надання їй можливості подати свої коментарі.

При розробці національної правової бази слід мати на увазі, що у світлі пункту 8 статті 3 Конвенції Еспо, існує зобов'язання з інформування про остаточне рішення зацікавленої громадськості зачепленої Сторони (ЕСЕ/МРЕІА/ІС/2009/2, пункт 27).

Остаточне рішення має містити резюме коментарів, отриманих відповідно до пункту 3 статті 8 та пункту 2 статті 4 і результати консультацій, зазначених у статті 5, і має описувати, як вони і результати оцінки впливу на навколишнє середовище були включені чи іншим чином враховані в остаточному рішенні, у світлі розгляду розумних альтернатив, описаних в оцінці впливу на навколишнє середовище. (ЕСЕ/МРЕІА/ІС/2010/2, пункт 40).

ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ

Національна правова база повинна забезпечити, щоб представники зацікавленої громадськості, які:

а) проявляють достатню зацікавленість, або як альтернатива,

б) які вважають, що мало місце порушення того чи іншого права, коли це обумовлено адміністративно-процесуальними нормами відповідної Сторони в якості передумови, мали доступ до процедури перегляду прийнятих рішень в суді або іншому незалежному та неупередженому органі, заснованому згідно зі законом з метою оскарження матеріальної чи процесуальної законності будь-якого рішення, дії або бездіяльності, які випливають із положень щодо дозволу на здійснення діяльності та процедури оцінки впливу на навколишнє середовище.

■ ■ ■ ■ ■ РОЗДІЛ V

СТАН ВІДПОВІДНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СТАНДАРТАМ

На даний час у процедурі екологічної оцінки в Україні бракує низки ключових елементів, визначених у відповідних директивах ЄС.

V.1. ДИРЕКТИВА 2011/92/ЄС (ОВНС)

У національному законодавстві, зокрема, чітко не визначена роль та можливості участі в процесі ОВНС спеціально уповноваженого органу в сфері охорони довкілля (Мінприроди). Роль державних органів в цілому суттєво обмежена і фактично вся основна процедура ОВНС проводиться замовником проекту (або комерційною організацією для замовника). Потребує вдосконалення процедура інформування та участі громадськості. Відсутні чіткі вимоги щодо процедур ОВНС у разі наявності транскордонного впливу.

Необхідно розробити нормативно-правовий акт (акти) з метою встановлення чітких вимог до процедури ОВНС, в тому числі у випадках транскордонного впливу та з врахуванням вимог Директиви 2011/92/ЄС. Порядок проведення ОВНС в транскордонному контексті може бути затверджений окремим нормативно-правовим актом, або бути включений у загальний нормативно-правовий акт про ОВНС. У будь-якому випадку він має бути взаємопов'язаним з національною процедурою ОВНС. Порядок проведення ОВНС має узгоджуватись з порядком видачі дозволів на будівництво та бути загально обов'язковим щодо визначених об'єктів.

Також потребує змін та доповнень Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, що був затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 554, відповідно до додатків I-III Директиви. Наприкінці серпня 2013 року КМУ затвердив оновлений перелік, але документ був направлений на доопрацювання і його остаточна версія не надійшла до офіційних засобів масової інформації станом на час підготовки публікації.

Таким чином, законодавство України в сфері оцінки впливу на навколишнє середовище лише частково відповідає вимогам Директиви, а в окремих випадках положення чинного законодавства України суперечать вимогам Директиви. У зв'язку із цим законодавство в цій сфері потребує суттєвого вдосконалення.

При вдосконаленні законодавства слід враховувати водночас і вимоги Директиви 2011/92/ЄС, й інші міжнародні зобов'язання, зокрема, положення Організації економічного співробітництва та розробки. Для більш детального ознайомлення відповідності законодавства України окремим положенням Директиви дивись таблицю відповідності законодавства України Директиві 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 року про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище, яка подана у Додатку 6.

V. 2. ДИРЕКТИВА 2001/42/ЄС (СЕО)

Законодавство України щодо проведення екологічної оцінки планів та програм потребує суттєвого вдосконалення з метою приведення у відповідність до Директиви 2001/42/ЄС. В Україні на даний час фактично відсутня оцінка впливу планів та програм на довкілля (стратегічна екологічна оцінка). ЗУ «Про екологічну експертизу» від 09 лютого 1995 р. № 45/95-ВР відносить до об'єктів екологічної експертизи державні інвестиційні програми, проекти схем розвитку і розміщення продуктивних сил, розвитку окремих галузей народного господарства, проекти генеральних планів населених пунктів, схем районного планування, тощо. Втім процедура оцінки чітко не визначена. Слід зазначити, що державну екологічну експертизу в даному контексті можна розглядати як етап консультацій з природоохоронними органами, але вона не може замінити процедуру СЕО. Для впровадження принципів, закладених Директивою про СЕО, необхідно внести зміни до низки нормативно-правових актів та/або розробити нове законодавство, яке б визначало процедуру стратегічної екологічної оцінки. Зокрема, необхідно врегулювати процедуру визначення, які плани або програми потребують стратегічної екологічної оцінки, та вимоги про те, що плани або програми, щодо яких стратегічна екологічна оцінка є обов'язковою, підлягають такій оцінці, встановити процедури консультацій з органами з питань охорони навколишнього середовища та процедури консультацій з громадськістю, досягнення домовленостей з сусідніми країнами щодо обміну інформацією та проведення консультацій.

Прийняття ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» та внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із ратифікацією Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті сприятиме адаптації законодавства України до законодавства ЄС, оскільки Протокол про СЕО відтворює підхід, прийнятий на рівні ЄС та закріплений у Директиві про СЕО.

Враховуючи євроінтеграційну спрямованість екологічної політики України та потреби у вдосконаленні законодавства за напрямками приведення у

відповідність із європейською практикою, зокрема, положеннями Протоколу про Стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті та Директиви 2001/42/ЄС, Мінприроди України розроблено проект ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку», який з травня 2013 року проходить процедурні погодження.

Цей законопроект в цілому позитивно оцінюється в експертному середовищі. Тим не менше, до моменту прийняття закону ВРУ оцінювати прогрес України у розбудові національної правової бази у сфері СЕО передчасно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ ОВНС

Серед основних заходів для апроксимації законодавства України до європейських стандартів у сфері ОВНС та участі громадськості, а також для виконання міжнародних зобов'язань України за Конвенцією Еспо та Оргуською конвенцією можна визначити такі (див. також Таблицю відповідності, Додаток 6):

- включення до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. № 1264-12 та ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI вимоги щодо проведення оцінки впливу на навколишнє середовище окремих проектів;
- прийняття нормативно-правового акту, що встановлює чіткі і детальні положення процедури ОВНС, в тому числі у випадках транскордонного впливу, з врахуванням вимог Директиви 2011/92/ЄС та конвенцій. Згідно позиції Комітету з впровадження Конвенції Еспо, деталі процедури ОВНС, наприклад, ті які стосуються участі громадськості, повинні бути скоріше включені у законодавство, ніж у підзаконні акти (ЕСЕ/МРЕІА/10, рішення ІV/2, додаток ІІ, пункт 32), технічні аспекти, наприклад, перелік видів діяльності чи конкретні вимоги до документації з оцінки впливу на навколишнє середовище, можуть бути включені у підзаконні акти. В даному контексті є доцільним прийняття окремого закону про ОВНС;
- внесення змін та доповнень до Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого Постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771 (щодо участі громадськості у процедурі ОВНС);
- внесення змін до ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд;
- внесення змін та доповнень до Переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затвердженого Постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554 або затвердження нового переліку відповідно до Додатків І-ІІІ Директиви про ОВНС.

При розробці вище перелічених заходів слід враховувати мінімальні міжнародні вимоги, детально описані у Розділі ІV: Список основних вимог Конвенції Еспо, Оргуської конвенцій, а також Директиви про ОВНС, яким повинна відповідати національна правова база України у сфері оцінки впливу на довкілля.

У разі прийняття вищенаведеного законодавства також буде необхідно внести зміни до пов'язаних законів та підзаконних актів у сфері регулювання містобудівної діяльності, використання природних ресурсів та охорони довкілля у зв'язку з прийняттям нового законодавства та відповідних змін.

Серед державних органів основними виконавцями (відповідальними за реалізацію заходів) можна визначити Мінприроди. Згідно з п. 1 Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затвердженого Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 452/2011, Мінприроди України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні і забезпеченні реалізації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної та у межах своєї компетенції біологічної, генетичної та радіаційної безпеки, а також у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання, відтворення та охорону природних ресурсів.

У частині ДБН та інших актів у сфері містобудівної діяльності може бути визначено головним виконавцем Мінрегіон. Згідно з Положенням про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, затвердженим Указом Президента України від 31 травня 2011 року № 633/2011, основними завданнями Мінрегіону України серед інших є формування та забезпечення реалізації державної політики у сферах будівництва, архітектури, містобудування, промисловості будівельних матеріалів, збереження традиційного характеру середовища населених пунктів, забезпечення технічного регулювання у сфері будівництва, містобудування, промисловості будівельних матеріалів, житлово-комунального господарства (п.3). Мінрегіонбуд відповідно до покладених на нього завдань затверджує державні будівельні норми (ДБН) (п.4).

ДОДАТОК 1

ОРГАНИЗАЦИЯ
ОБЪЕДИНЕННЫХ НАЦИЙ

E

**ЭКОНОМИЧЕСКИЙ
И СОЦИАЛЬНЫЙ СОВЕТ**

Distr.
GENERAL

ECE/MP.PP/2005/2/Add.8
13 June 2005

RUSSIAN
Original: ENGLISH

ЕВРОПЕЙСКАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ КОМИССИЯ

Совещание Сторон Конвенции о доступе к информации,
участии общественности в процессе принятия решений
и доступе к правосудию по вопросам, касающимся
окружающей среды

ДОКЛАД О РАБОТЕ ВТОРОГО СОВЕЩАНИЯ СТОРОН

Добавление

РЕШЕНИЕ II/5b

СОБЛЮДЕНИЕ УКРАИНОЙ СВОИХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ ПО ОРХУССКОЙ КОНВЕНЦИИ

принято на втором Совещании Сторон, состоявшемся
в Алма-Ате, Казахстан, 25-27 мая 2005 года

Совещание Сторон,

действуя согласно пункту 37 приложения к решению I/7, посвященному
рассмотрению соблюдения,

принимая к сведению доклад Комитета по вопросам соблюдения
(ECE/MP.PP/2005/13) и добавление 3 к нему (ECE/MP.PP/2005/13/Add.3), а также

добавление 3 к докладу о работе его седьмого совещания (ECE/MP.PP/C.1/2005/2/Add.3), касающееся строительства глубоководного судоходного канала через рукав Быстрый,

с сожалением отмечая, что соответствующая Сторона не представила ответа ни на представление, ни на сообщение в соответствии с требованиями приложения к решению I/7,

1. одобряет следующие выводы Комитета по вопросам соблюдения:

a) не обеспечив такого участия общественности, которого требует статья 6 Конвенции, Украина не соблюдает пункт 1 а) статьи 6 и, в этой связи, пункты 2-8 статьи 6 и пункт 9 (второе предложение) статьи 6;

b) не обеспечив того, чтобы ответственные государственные органы, по получении соответствующих просьб, представляли информацию, Украина не соблюдает пункт 1 статьи 4 Конвенции;

c) отсутствие ясности в отношении требований, касающихся участия общественности в оценке воздействия на окружающую среду (ОВОС) и в процедурах принятия решений по экологическим аспектам различных проектов, например в отношении сроков и методов осуществления процесса консультаций с общественностью, требований, касающихся учета их результатов, и обязательств по представлению информации, имеющейся в контексте статьи 6, свидетельствует об отсутствии четкой, транспарентной и согласованной структуры для осуществления Конвенции и представляет собой несоблюдение пункта 1 статьи 3 Конвенции;

2. просит правительство Украины привести свое законодательство и практику в соответствие с положениями Конвенции и включить в свой доклад для следующего Совещания Сторон информацию о мерах, принятых с этой целью; и

3. также просит правительство Украины представить Комитету по вопросам соблюдения не позднее конца 2005 года стратегию, включая соответствующий график, интеграции положений Конвенции в национальное законодательство и разработки практических механизмов и имплементирующего законодательства, устанавливающего четкие процедуры их введения в действие. Эта стратегия могла бы также включать деятельность в области наращивания потенциала, в частности в интересах сотрудников судебных органов и государственных должностных лиц, участвующих в процессе принятия решений по экологическим вопросам.

ДОДАТОК 2

ОРГАНИЗАЦИЯ
ОБЪЕДИНЕННЫХ НАЦИЙ

E

**ЭКОНОМИЧЕСКИЙ
И СОЦИАЛЬНЫЙ СОВЕТ**

Distr.
GENERAL

ECE/MP.PP/C.1/2005/2/Add.3
14 March 2005

RUSSIAN
Original: ENGLISH

ЕВРОПЕЙСКАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ КОМИССИЯ

Совещание Сторон Конвенции о доступе к информации,
участии общественности в процессе принятия решений
и доступе к правосудию по вопросам, касающимся
окружающей среды

Комитет по вопросам соблюдения

ДОКЛАД О РАБОТЕ СЕДЬМОГО СОВЕЩАНИЯ

Добавление

ВЫВОДЫ И РЕКОМЕНДАЦИИ

в отношении соблюдения Украиной обязательств по Орхусской конвенции в контексте строительства глубоководного судоходного канала через рукав Быстрый (представление Румынии ACCC/S/2004/01 и сообщение организации "Экоправо - Львов" (Украина) ACCC/C/2004/03)

Принято Комитетом по вопросам соблюдения Орхусской конвенции
18 февраля 2005 года

Введение

1. 5 мая 2004 года украинская неправительственная организация "Экоправо - Львов" представила в Комитет сообщение, в котором говорилось о несоблюдении Украиной своих обязательств по статье 1 и пунктам 2-4 и 6-9 статьи 6 Орхусской конвенции.

2. Сообщение касалось намерения построить судоходный канал в дельте Дуная через международно признанную территорию водно-болотных угодий. Автор сообщения утверждал, что, не обеспечив надлежащего участия общественности в процессе принятия решений по государственной "экологической экспертизе", связанной с технико-экономическим обоснованием предложенного проекта, и не обеспечив доступа к документации по проекту, Сторона не выполнила свои обязательства по статье 6 Конвенции. Автор сообщения обращался в две инстанции внутренней судебной системы и выиграл процесс в первой инстанции, но проиграл в апелляционном суде. Полный текст сообщения имеется адресу: <http://www.unece.org/env/pp/pubcom.htm>.

3. 1 декабря 2004 года автор сообщения представил дополнительную информацию, перечислив несколько дополнительных фактов несоблюдения Конвенции, в особенности касающихся интерпретации судами и министерством охраны окружающей среды внутренних требований по участию общественности в процессе оценки воздействия на окружающую среду (ОВОС). Упоминались также заключения специальной миссии по установлению фактов, организованной Европейской комиссией в отношении данного проекта. Текст доклада имеется по адресу: http://europa.eu.int/comm/environment/enlarg/bystroee_project_en.htm.

4. 7 июня 2004 правительство Румынии направило представление, в котором утверждалось, что Украина не соблюдает положения пункта 2 е) статьи 6 Конвенции, поскольку, по мнению Стороны - автора представления, она не информировала общественность, затрагиваемую проектом строительства канала на рукаве Быстрый, о том, что этот проект подлежит национальной и трансграничной оценке воздействия на окружающую среду, на раннем этапе процесса принятия решений.

5. В письме в адрес Комитета от 26 ноября 2004 года Сторона - автор представления представила дополнительную информацию. Она повторила свое заявление о том, что Украина не соблюдает пункт 2 е) статьи 6 в комплексе с пунктом 5 статьи 2 или с пунктом 7 статьи 6 и пункт 9 статьи 3 Конвенции. В подтверждение своей позиции она указала, в частности, на то, что затрагиваемая Сторона не привлекала неправительственные организации, в том числе украинские, румынские и международные организации, которые выразили заинтересованность или беспокойство в связи со строительством канала, к принятию решений на каком-либо из этапов проекта.

6. В ходе дискуссии, состоявшейся на шестом совещании Комитета, представитель румынского правительства дополнительно пояснил, что представление направлено также на то, чтобы привлечь внимание к несоблюдению Украиной статьи 6 в отношении своих собственных граждан. Он также заявил, что украинскому правительству было хорошо

известно о том, что румынская общественность была обеспокоена проблемами, связанными с проектом, еще до принятия окончательного решения по технико-экономическому обоснованию проекта.

7. Сообщение было препровождено правительству Украины 18 мая 2004 года, а представление - 17 июня 2004 года. 23 сентября 2004 года секретариат получил от Управления по охраняемым природным территориям Украины письмо, в котором было отмечено, что для ответа на поставленные вопросы затрагиваемой Стороне потребуется больше времени, чем первоначально отведенный трехмесячный срок. В письме в адрес Комитета также сообщалось, что мнение общественности по поводу проекта разделилось: местное население в основном поддерживает проект, а некоторые НПО выступают против него; эти мнения были сообщены подрядчику, разрабатывавшему ОВОС первого этапа проекта, в 2004 году. До конца шестимесячного периода от затрагиваемой Стороны не было получено никаких дополнительных сведений. Кроме того, затрагиваемая Сторона не предоставила информации к совещанию Комитета, на котором обсуждался этот вопрос, и не приняла участия в этом совещании.

8. Отметив, что сообщение и представление тесно связаны между собой с точки зрения затрагиваемой проблемы, на своем шестом совещании 15-17 декабря 2004 года Комитет рассматривал их одновременно. Однако, принимая во внимание связанный с этим процесс создания комиссии по проведению расследований в рамках Конвенции Эспо, которая призвана установить, может ли данная деятельность оказать существенное трансграничное воздействие на окружающую среду, Комитет решил, что он рассмотрит вопрос о соблюдении Украиной той части пункта 2 е) статьи 6, которая касается оценки воздействия на окружающую среду в трансграничном контексте, в свете результатов процедуры расследований, предпринятой в рамках Конвенции Эспо. Ожидается, что в результате этого расследования будет установлено, действительно ли рассматриваемая деятельность подпадает под процедуру трансграничной оценки воздействия на окружающую среду. В связи с этим Комитет решил отложить рассмотрение этих аспектов представления и сообщения и ограничить свои обсуждения другими аспектами.

9. На своем четвертом совещании (MP.PP/C.1/2004/4, пункт 18) Комитет в предварительном порядке постановил, что сообщение является приемлемым и подлежит пересмотру после получения любых замечаний от затрагиваемой Стороны. Это постановление не было каким-либо образом оспорено. В связи с этим Комитет подтверждает приемлемость сообщения.

10. Комитет обсудил сообщение на своем шестом совещании (15-17 декабря 2004 года) при участии представителей Стороны, направившей представление, и автора сообщения.

11. 1 февраля 2005 года в соответствии с пунктом 34 приложения к решению I/7 проект выводов и рекомендаций был препровожден для целей составления замечаний обеим затрагиваемым Сторонам и автору сообщения. Затрагиваемым Сторонам и автору сообщения было предложено представить замечания, если таковые имеются, к 14 февраля 2005 года. Замечания были получены от автора сообщения. Комитет рассмотрел замечания и принял их во внимание при окончательной доработке своих выводов и рекомендаций, внося поправки в проект там, где, по его мнению, замечания повлияли на изложение фактов или его анализ, оценку или заключения.

I. КРАТКОЕ ИЗЛОЖЕНИЕ ФАКТОВⁱ

12. Вопрос касается одобрения правительством Украины строительства глубоководного судоходного канала на рукаве Быстрый в украинской части дельты реки Дунай. Процесс выдачи разрешения был разделен на три этапа: технико-экономическое обоснование, одобрение этапа I, и одобрение этапа II проекта. Каждый этап подлежит одобрению на основе комплексной государственной экспертизы, которая включает в себя экологическую экспертизу (оценка и, где это необходимо, одобрение ОВОС уполномоченным государственным органом). Сообщение и представление касаются преимущественно процесса принятия решения по технико-экономическому обоснованию проекта. Однако и автор сообщения, и Сторона, направившая представление, утверждают, что, хотя в последующих процедурах принятия решений по первому и второму этапам проекта и имели место некоторые формальные улучшения, в них неизменно не обеспечивалось эффективное участие общественности, как того требует статья 6 Конвенции.

13. Рассматриваемый проект потенциально затрагивает охраняемую природную территорию национального и международного значения и явно представляет большой интерес как для украинского, так и для международного гражданского общества.

14. В своих письмах в адрес министерства охраны окружающей среды от 30 апреля 2003 года и 3 июня 2003 года автор сообщения заявил о своем интересе к рассматриваемому процессу принятия решений. С тех пор автор сообщения поддерживал регулярный контакт с министерством в отношении проблемы строительства канала.

15. Автор сообщения приводит несколько примеров полного или частичного отказа в доступе к документации по проекту. Согласно докладу миссии ЕС по установлению фактов, упомянутому во вспомогательной информации и дополнительной информации, предоставленной Стороной - автором представления, нескольким другим организациям, включая национальные, зарубежные и международные организации, как

правительственные, так и неправительственные, было отказано в доступе к информации, указанной в пункте 6 статьи 6 Конвенции.

16. В своем ответе на запрос об информации от автора сообщения от 18 июня 2003 года министерство охраны окружающей среды заявило, что материалы, разработанные в ходе проведения ОВОС, являются собственностью разработчика и поэтому министерство не имело возможности обеспечить доступ к такой информации. Как указано в докладе Европейской комиссии, аналогичный ответ давался и на последующие запросы по этой документации, которые подавались различными организациями.

17. 3 июля 2003 года инвестор проекта опубликовал отчет о воздействии на окружающую среду в региональной газете. Никакой информации о процедуре участия общественности или другой соответствующей информации, указанной в пункте 2 статьи 6 Конвенции, предоставлено не было.

18. 10 июля 2003 года, через 7 дней после первого уведомления о проекте, министерство охраны окружающей среды одобрило заключения государственной экологической экспертизы.

19. 7 августа 2003 года министерство охраны окружающей среды направило ответ на запрос автора сообщения о предоставлении копий заключений государственной экологической экспертизы, предоставив резюме заключений объемом в две страницы и отказав в предоставлении документа целиком по техническим причинам.

20. В октябре 2003 года, после завершения процедуры принятия решения по технико-экономическому обоснованию проекта, правительство Украины уведомило правительство Румынии о намечаемом проекте.

21. В мае 2004 года был одобрен этап I проекта, и сразу же началась строительные работы. Этап I проекта был завершен в августе того же года. К октябрю 2004 года ОВОС для этапа II проекта была еще не завершена.

22. 13 октября 2004 года министерство охраны окружающей среды в своем письменном ответе на вторую кассационную жалобу, поданную автором сообщения в Высший хозяйственный суд Украины, заявило, что утверждение истца о том, что украинское законодательство обязывает государственные органы обеспечивать участие общественности в государственной экологической экспертизе, является беспочвенным. Суд вынес решение, что, согласно украинскому законодательству, государственные

власти не обязаны были обеспечивать участие общественности в принятии решения по ОВОС.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА

23. Украина сдала на хранение свою ратификационную грамоту по Конвенции 18 ноября 1999 года. Конвенция вступила в силу для Украины 30 октября 2001 года.
24. Конвенция как международный договор, ратифицированный Украиной, подлежит прямому применению в рамках украинской правовой системы. Все положения Конвенции подлежат прямому применению, в том числе в судах.
25. Рассматриваемый процесс принятия решений касается строительства глубоководного судоходного канала такого типа, который подпадает под действие пункта 9 приложения I к Орхусской конвенции, и поэтому подпадает под действие пункта 1 а) статьи 6 Конвенции, что также влечет за собой применение других положений этой статьи.
26. Автором сообщения является неправительственная организация, работающая в области охраны окружающей среды, что подпадает под определения "общественности" и "заинтересованной общественности", содержащиеся в пунктах 4 и 5 статьи 2 Конвенции. Иностранцы или международные неправительственные экологические организации, выразившие заинтересованность или беспокойство в связи с рассматриваемой процедурой, в целом также подпадали бы под эти определения.
27. Что касается фактов, приведенных в пункте 6 выше, то, по мнению Комитета, имеется достаточно свидетельств того, что и в Румынии, и в Украине есть представители общественности, имеющие интерес или испытывающие обеспокоенность в отношении проекта, которых нужно было уведомить в соответствии с пунктом 2 статьи 6 Конвенции.
28. В свете характера проекта и того интереса, который он привлек к себе, нужно было бы обеспечить оповещение через общенациональные средства массовой информации, а также индивидуальное оповещение организаций, которые явно выразили свою заинтересованность в этом вопросе. Следовательно, Украина не обеспечила уведомления и участия гражданского общества, и в частности зарубежных или международных организаций, которые выразили свою заинтересованность в процедуре, по смыслу статьи 6 Конвенции. Что касается румынских НПО и частных лиц, то меры по обеспечению такого уведомления и участия могли бы быть приняты Украиной через румынские власти, поскольку имеется достаточно свидетельств, чтобы предполагать, что

украинскому правительству было хорошо известно об озабоченности, выражаемой гражданами и организациями в Румынии перед румынскими властями. Вместе с тем Комитет отмечает, что в общем смысле в пункте 2 статьи 6 не содержится никаких положений или указаний относительно того, каким образом надлежит привлекать общественность в другой стране к соответствующим процедурам принятия решений, и что такие указания, по всей видимости, необходимы, особенно в тех случаях, когда проведения трансграничной ОВОС не требуется и в связи с этим вопрос выходит за рамки Конвенции Эспо.

29. График, описанный в пунктах 15 и 16 выше, не позволил общественности изучить информацию, связанную с проектом, а также подготовить и представить свои замечания. В нем не было также предусмотрено достаточно времени для того, чтобы государственные должностные лица, ответственные за принятие решений, смогли существенным образом учесть любые замечания, как того требует пункт 8 статьи 6.

30. В этом отношении особую озабоченность вызывает информация, представленная в докладе миссии по установлению фактов, организованной ЕС (приложение 10), согласно которой практика сокращения процедур принятия решений путем предоставления части материалов ОВОС для оценки и одобрения директивными органами в ходе разработки ОВОС и до открытия широкого доступа к какой бы то ни было информации, по всей видимости, носит регулярный характер. В основе этой проблемы лежит отсутствие четкого внутреннего регламентирования сроков и процедур представления замечаний.

31. Что касается фактов, описанных в пункте 14 выше, то государственные органы должны располагать информацией, относящейся к их функциям, в том числе информацией, на которой должны основываться их решения в соответствии с пунктом 1 статьи 5, а также должны сделать ее доступной общественности с учетом исключений, указанных в пунктах 3 и 4 статьи 4. Проблема права собственности не существенна в этом вопросе, поскольку информация используется в процессе принятия решений государственным органом и должна быть предоставлена ему для этой цели разработчиком проекта. Факт такого неверного толкования опять же свидетельствует об отсутствии четких регламентирующих требований в национальном законодательстве.

32. Кроме того, пункт 6 статьи 6 Конвенции нацелен на то, чтобы дать заинтересованной общественности возможность изучить соответствующие подробности, с тем чтобы обеспечить информированное и, следовательно, более эффективное участие общественности. Это, естественно, не сводится лишь к опубликованию результатов оценки воздействия на окружающую среду. Но даже если часть запрашиваемой

информации выходит за рамки пункта 6 статьи 6 Конвенции, она все же будет подпадать под положения статьи 4, регулирующие доступ к информации по запросу.

33. И наконец, информация, подпадающая под действие статьи 4, должна предоставляться вне зависимости от ее объема. В случаях, когда объем является значительным, в распоряжении государственного органа имеется несколько практических вариантов: он может предоставить такую информацию в электронной форме или сообщить стороне, запросившей информацию, место, где она может получить ее, и содействовать ее изучению или указать размер платы за предоставление такой информации в соответствии с пунктом 8 статьи 4 Конвенции.

34. Отсутствие ясности или подробностей во внутренних законодательных положениях, в частности, в отношении вопросов, затронутых в пунктах 30 и 31 выше, по мнению Комитета, свидетельствует о том, что затрагиваемая Сторона не приняла необходимые меры к тому, чтобы создать и поддерживать четкую, открытую и согласованную структуру для осуществления положений Конвенции, как того требует пункт 1 статьи 3.

35. Комитет приходит к заключению, что, отказав в предоставлении текста решения, а также причин и соображений, положенных в его основу, и не указав, как автор сообщения мог получить доступ к нему, затрагиваемая Сторона не выполнила свои обязательства по второй части пункта 9 статьи 6 относительно предоставления общественности текста решения вместе с указанием причин и соображений, положенных в основу этого решения.

36. Сообщение содержит также утверждение относительно несоблюдения статьи 1. Комитет отмечает, что несоблюдение положений постановляющей части Конвенции противоречит цели Конвенции, определенной в статье 1.

III. ВЫВОДЫ

37. Рассмотрев вышеизложенное, Комитет принимает выводы и рекомендации, изложенные в нижеследующих пунктах, с тем чтобы довести их до сведения Совещания Сторон.

A. Основные выводы относительно несоблюдения

38. Комитет приходит к заключению, что, не обеспечив такого участия общественности, какого требует статья 6 Конвенции, Украина не соблюдает пункт 1 а) статьи 6 и, в связи с этим, пункты 2-8 статьи 6 и пункт 9 (второе предложение) статьи 6.

39. Комитет приходит к заключению, что, не обеспечив того, чтобы ответственные государственные органы по соответствующей просьбе представляли информацию, Украина не соблюдает пункт 1 статьи 4 Конвенции.

40. Комитет также приходит к заключению, что отсутствие ясности в отношении требований, касающихся участия общественности в ОВОС и процедурах принятия решений по экологическим аспектам различных проектов, например в отношении сроков и методов осуществления процесса общественных консультаций, требований относительно учета их результатов и обязательств по предоставлению информации в контексте статьи 6, свидетельствует об отсутствии четкой, открытой и согласованной структуры для осуществления положений Конвенции и представляет собой несоблюдение пункта 1 статьи 3 Конвенции.

В. Рекомендации

41. Учитывая причину и степень несоблюдения и с сожалением отмечая, что затрагиваемая Сторона не представила ответа ни на представление, ни на сообщение в соответствии с требованиями приложения к решению I/7, Комитет рекомендует Совещанию Сторон согласно пункту 35 приложения к решению I/7:

а) просить правительство Украины привести свое законодательство и практику в соответствие с положениями Конвенции и включить в свой доклад следующему совещанию Сторон информацию о мерах, принятых с этой целью;

б) согласно пункту 37 b) приложения к решению I/7, просить правительство Украины представить Комитету по вопросам соблюдения не позднее конца 2005 года стратегию – включая соответствующий график – интеграции положений Конвенции в национальное законодательство и разработки практических механизмов и имплементирующего законодательства, устанавливающего четкие процедуры их введения в действие. Эта стратегия могла бы также предусматривать деятельность в области наращивания потенциала, в частности привлечение работников судебной системы и государственных должностных лиц к процессу принятия решений по экологическим вопросам;

в) поручить Рабочей группе Сторон разработать для рассмотрения на третьем совещании Сторон руководство, с тем чтобы помочь Сторонам в деле выявления заинтересованной общественности, ее оповещения и привлечения к процессу принятия решений в отношении проектов, подлежащих осуществлению в приграничных районах и

затрагивающих население в других странах, но не требующих трансграничной ОВОС согласно Конвенции, принятой в Эспо, которая включает процедуры участия общественности.

Примечание

ⁱ Эта глава включает только основные факты, расцененные как имеющие отношение к вопросу соблюдения, которые были представлены Комитету и рассмотрены им.

ДОДАТОК 3

ОРГАНИЗАЦИЯ
ОБЪЕДИНЕННЫХ НАЦИЙ

E

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ
И СОЦИАЛЬНЫЙ СОВЕТ

Distr.
GENERAL

ECE/MP.PP/2008/2/Add.14
26 September 2008

RUSSIAN
Original: ENGLISH

ЕВРОПЕЙСКАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ КОМИССИЯ

СОВЕЩАНИЕ СТОРОН КОНВЕНЦИИ О ДОСТУПЕ К ИНФОРМАЦИИ,
УЧАСТИИ ОБЩЕСТВЕННОСТИ В ПРОЦЕССЕ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ И
ДОСТУПЕ К ПРАВОСУДИЮ ПО ВОПРОСАМ, КАСАЮЩИМСЯ
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

ДОКЛАД О РАБОТЕ ТРЕТЬЕГО СОВЕЩАНИЯ СТОРОН

Добавление

РЕШЕНИЕ III/6f

СОБЛЮДЕНИЕ УКРАИНОЙ СВОИХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ ПО КОНВЕНЦИИ (см. решение II/5b)

Решение, принятое на третьем совещании Сторон,
состоявшемся 11-13 июня 2008 года в Риге

Совещание Сторон,

действуя в соответствии с пунктом 37 приложения к решению I/7 о рассмотрении
соблюдения,

памятуя о выводах и рекомендациях, изложенных в решении II/5b в отношении
соблюдения Украиной своих обязательств (ECE/MP.PP/2005/2/Add.8),

принимая к сведению доклад Комитета по вопросам соблюдения (ECE/MP.PP/2008/5) и соответствующее добавление к нему (ECE/MP.PP/2008/5/Add.9),

1. *с сожалением отмечает, что правительство Украины по-прежнему не участвует в достаточной степени в процессе рассмотрения соблюдения или не принимает меры для выполнения решения II/5b Совещания Сторон;*

2. *принимает к сведению план действий, разработанный Украиной и представленный через Комитет в мае 2008 года;*

3. *с удовлетворением принимает к сведению, представленную Украиной, в частности в ее национальном докладе об осуществлении, информацию о мерах общего характера, проводящихся с целью осуществления Конвенции, и ее обязательство реализовать меры, излагаемые в подпунктах а)-d) пункта 5 ниже, которое делегация Украины взяла на себя на третьем совещании Сторон;*

4. *выражает сожаление в связи с тем, что выполнение мероприятий, указанных в плане действий, представленном Украиной, тем не менее не позволит в полном объеме выполнить рекомендации, изложенные в решении II/5b Совещания Сторон, и в этой связи не обеспечит соблюдение этой Конвенции;*

5. *постановляет вынести правительству Украины предупреждение, которое вступит в силу 1 мая 2009 года в том случае, если правительство Украины не выполнит в полном объеме условия, излагаемые ниже в подпунктах а)-d) и не уведомит об этом секретариат до 1 января 2009 года. Факт успешного выполнения условий должен быть установлен Комитетом:*

а) *план действий включает в себя конкретные мероприятия по решению проблем, выявленных Комитетом в его выводах и рекомендациях (ECE/MP.PP/C.1/2005/2/Add.3) и, в частности в пунктах 29-35 этого документа (в том числе по вопросам, касающимся принятия четких национальных правил, регулирующих сроки и процедуры проведения консультаций с общественностью, направления замечаний и предоставления общественности информации, положенной в основу принятых решений);*

б) *план действий также включает в себя мероприятия по наращиванию потенциала, в частности проведение подготовки работников судов и государственных должностных лиц, участвующих в принятии решений по вопросам, касающимся окружающей среды;*

c) в плане действий определяется процедура, которая обеспечивает его осуществление с соблюдением принципов транспарентности и проведения полномасштабных консультаций с гражданским обществом;

d) план действий утверждается нормативно-правовым актом правительства с целью обеспечения его осуществления всеми министерствами и другими соответствующими органами;

6. *предлагает* правительству Украины представлять Комитету на периодической основе, а именно в ноябре 2008 года, в ноябре 2009 года и в ноябре 2010 года, подробную информацию о ходе осуществления плана действий;

7. *просит* секретариат и Комитет по вопросам осуществления и предлагает соответствующим международным и региональным организациям и финансовым учреждениям, при необходимости, консультировать заинтересованную Сторону и оказывать ей содействие в связи с осуществлением этих мер;

8. *обязуется* рассмотреть сложившуюся ситуацию на своем четвертом совещании.

Европейская экономическая комиссия

Совещание Сторон Конвенции о доступе к информации, участии общественности в процессе принятия решений и доступе к правосудию по вопросам, касающимся окружающей среды

Четвертая сессия

Кишинев, 29 июня – 1 июля 2011 года

Пункт 5 b) предварительной повестки дня

Процедуры и механизмы, способствующие осуществлению

Конвенции: механизм соблюдения

Решение IV/9h о соблюдении Украиной своих обязательств по Конвенции*

Принято 1 июля 2011

Совещание Сторон,

действуя в соответствии с пунктом 37 приложения к его решению I/7 о рассмотрении соблюдения,

памятуя о выводах и рекомендациях, изложенных в решении II/5b (ECE/MP.PP/2005/2/Add.8) и решении III/6f в отношении соблюдения Конвенции Украиной (ECE/MP.PP/2008/2/Add.14),

принимая к сведению доклад Комитета по вопросам соблюдения (ECE/MP.PP/2011/11) относительно последующих действий в связи с решением III/6f,

напоминая о том, что в соответствии с решением III/6f Совещание вынесло предупреждение, которое должно было вступить в силу 1 мая 2009 года, однако после рассмотрения и оценки положения Комитетом на основе информации, представленной соответствующей Стороной, не было введено в действие,

1. *отмечает* вовлеченность в процесс соответствующей Стороны, о которой свидетельствует ее переписка с Комитетом в межсессионный период;
2. *принимает к сведению* план действий, разработанный Украиной и представленный через Комитет в январе 2009 года;
3. *одобряет* вывод Комитета о том, что Украина по-прежнему не соблюдает решение II/5b;
4. *с сожалением отмечает*, что прогресс соответствующей Стороны в деле выполнения решений II/5b и III/6f Совещания Сторон является весьма медленным;

---

* Настоящий документ неофициально переведен на русский язык и не был официально отредактирован.

5. *настоятельно призывает* в этой связи соответствующую Сторону как можно скорее предпринять меры, указанные Совещанием Сторон, содержащиеся в решении П/5b;
6. *постановляет* вынести предупреждение соответствующей Стороне;
7. *постановляет также*, что это предупреждение будет снято 1 июня 2012 года, если соответствующая Сторона полностью реализует меры, указанные Совещанием Сторон в решении П/5b, и уведомит секретариат об этом, представив подтверждения, к 1 апреля 2012 года;
8. *просит* Комитет по вопросам соблюдения установить успешное выполнение решения П/5b;
9. *также просит* Комитет по вопросам соблюдения доложить пятому Совещанию Сторон, выполнила ли соответствующая Сторона решение П/5b с тем, чтобы Совещание Сторон приняло решение приостанавливать ли действие специальных прав и привилегий, предоставленных Украине согласно Конвенции;
10. *предлагает* соответствующей Стороне периодически – а именно в ноябре 2012 года и ноябре 2013 года – представлять Комитету подробную информацию о дальнейшем прогрессе в осуществлении мер, упомянутых в решении П/5b;
11. *предлагает также* соответствующей Стороне рассмотреть возможность приема миссии экспертов, с участием в случае необходимости членов Комитета и других экспертов, в целях предоставления ей широкого спектра экспертных мнений о возможных путях осуществления мер, упомянутых в решении П/5b;
12. *просит* секретариат и предлагает соответствующим международным и региональным организациям, а также финансовым учреждениям при необходимости консультировать соответствующую Сторону и оказывать ей содействие в связи с осуществлением этих мер;
13. *обязуется* рассмотреть сложившуюся ситуацию на его пятой сессии.

Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає основні вимоги до організації участі громадськості в процесі прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля (надалі — участь громадськості), з метою реалізації прав громадськості на участь у процесі прийняття рішень та врахування думки громадськості при прийнятті рішень з питань, що стосуються довкілля.

2. Дія цього Порядку поширюється на відносини у сфері реалізації прав громадськості на участь у процесі прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля. Забезпечення принципу прозорості та врахування громадської думки у здійсненні Верховною Радою України законотворчої діяльності визначаються законами про організацію діяльності Верховної Ради України. Врахування громадської думки під час видачі дозвільних документів, що стосуються довкілля визначається нормативними документами, які визначають порядок видачі таких дозвільних документів.

3. Загальні принципи участі громадськості:

- прозорість та демократизм;
- неприпустимість дискримінації за ознаками політичних поглядів, партійної приналежності, статі, віку, віросповідання, національності, громадянства, раси, мови;
- інформування та участь громадськості з початкового етапу процедури прийняття рішення, ефективність засобів інформування та участі громадськості;
- забезпечення доступу громадськості до інформації, на підставі якої приймається рішення;
- забезпечення рівності умов участі для всіх учасників процесу громадського обговорення;
- урахування громадської думки при прийнятті остаточного рішення;
- сприяння участі громадськості у прийнятті рішень.

4. У цьому Порядку наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

– **громадськість** — одна або більше фізичних чи юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи, які діють згідно з чинним законодавством;

– **громадське обговорення** — процедура, спрямована на виявлення та врахування думки громадськості при прийнятті рішень з питань, що стосуються довкілля;

– **громадські (публічні) слухання** — форма громадського обговорення при прийнятті рішень з питань що стосуються довкілля;

– **генетично модифікований організм** — у цьому Порядку вживається у значенні, визначеному Законом України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»;

– **дозвіл з питань, що стосуються довкілля** — різновид документа дозвільного характеру, без наявності якого суб'єкт господарювання не може здійснювати господарську діяльність, пов'язану з:

– поводженням з відходами;

– здійсненням спеціального надро- та водокористування;

– негативним впливом на стан атмосферного повітря;

– виробництвом, зберіганням, транспортуванням, використанням, захороненням, знищенням та утилізацією отруйних речовин, у тому числі продуктів біотехнології та інших біологічних агентів;

– рішенням про зміну цільового призначення земельних ділянок — ріллі, багаторічних насаджень для несільськогосподарських потреб, лісів першої групи площею понад 10 гектарів, а також земельних ділянок природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного призначення та особливо цінних земель;

– вивільненням генетично модифікованих організмів у відкритій системі.

– **документ дозвільного характеру** — дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ, який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності і без наявності якого суб'єкт господарювання не може провадити певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності;

– **рішення з питань, що стосуються довкілля:**

– прийнятий уповноваженим органом нормативно-правовий акт, який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання відносин, пов'язаних із впливом на довкілля;

- прийнятий уповноваженим органом інший офіційний письмовий документ, який встановлює, змінює чи скасовує норми права, застосовується неодноразово та щодо невизначеного кола осіб і який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання відносин, пов'язаних із впливом на довкілля, незалежно від того, чи вважається цей документ відповідно до закону, що регулює відносини у певній сфері, нормативно-правовим актом;
- документ дозвільного характеру (висновок державної екологічної експертизи, дозвіл, з питань, що стосується довкілля, тощо);
- рішення про фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів за рахунок фондів охорони навколишнього природного середовища, та інших цільових надходжень з Державного бюджету України в тому числі в межах схеми екологічних (зелених інвестицій);
- схеми планування територій адміністративно-територіальних одиниць, їх окремих частин; генеральні плани населених пунктів; детальні плани територій; проекти забудови територій; містобудівне обґрунтування розміщення об'єктів містобудування.
- **суб'єкт, який приймає рішення з питань, що стосуються довкілля (надалі — суб'єкт, який приймає рішення)** — орган державної виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, що уповноважений приймати нормативно-правові акти, рішення про фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів за рахунок фондів охорони навколишнього природного середовища, затверджувати висновки державної екологічної експертизи чи видавати інші документи дозвільного характеру;
- **замовник проекту рішення з питань, що стосуються довкілля (надалі — замовник проекту рішення)** — особа, яка звертається з клопотанням про прийняття рішення з питань, що стосується довкілля;
- **особа, уповноважена організувати процедуру громадського обговорення (надалі — організатор громадського обговорення)** — особа, уповноважена за законодавством чи за дорученням суб'єкта, який приймає рішення, забезпечувати організацію громадського обговорення в процесі прийняття рішення з питань, що стосуються довкілля, і яка не є суб'єктом, що приймає це рішення.

5. Види рішень з питань, що стосуються довкілля, у процесі прийняття яких проводиться громадське обговорення:

- нормативно-правові акти;
- міждержавні, державні, регіональні, місцеві та інші територіальні програми, плани дій, стратегії та інші програмні документи;

- висновки державної екологічної експертизи;
- документи дозвільного характеру на використання природних ресурсів, на навмисне вивільнення генетично модифікованих організмів у довкілля, а також на діяльність, яка пов'язана із забрудненням навколишнього природного середовища, поводженням з небезпечними речовинами, відходами та їх розміщенням;
- рішення про фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів за рахунок фондів охорони навколишнього природного середовища;
- інші рішення, реалізація яких може мати істотний вплив на довкілля.

6. Процедура громадського обговорення обов'язково повинна включати:

- повідомлення громадськості про початок процедури прийняття рішення з питань, що стосуються довкілля, та можливість узяти в ній участь;
- забезпечення громадськості доступу до інформації (у тому числі до проекту рішення та документації, на підставі якої приймається рішення);
- надання можливості громадськості подавати пропозиції (зауваження), брати участь у громадських слуханнях та інших формах громадського обговорення — розгляд поданих зауважень і пропозицій та їх врахування;
- повідомлення громадськості про врахування чи відхилення поданих зауважень та пропозицій із обґрунтуванням рішення про відхилення певних коментарів, зауважень та пропозицій громадськості;
- повідомлення громадськості про рішення і можливості доступу до рішення з питань, що стосуються довкілля, та його обґрунтування.

7. Організацію громадського обговорення та врахування думки громадськості забезпечує суб'єкт, який приймає рішення, а у випадках передбачених законодавством, суб'єкт, який приймає рішення, та організатор громадського обговорення.

Організатором громадського обговорення, може бути орган державної виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, замовник або розробник проекту рішення та інші особи, на яких за законодавством чи за дорученням покладено функції з організації громадського обговорення (або його окремих етапів) та забезпечення врахування думки громадськості в процесі прийняття рішення, що стосується довкілля.

8. Особи, які проводять громадське обговорення повинні забезпечити дотримання процедури громадського обговорення, підготовку та збереження матеріалів врахування думки громадськості.

9. Особи, які виносять проекти рішень та іншу документацію на обговорення, є відповідальними за їх автентичність (відповідність документації,

що подається для прийняття рішень), а також за додержання вимог законодавства, державних норм і стандартів.

10. Суб'єкт, який приймає рішення, та організатор громадського обговорення можуть за домовленістю залучати до організації громадського обговорення або окремих його етапів (інформування, організації громадських слухань тощо) координатора громадського обговорення, у тому числі на платній основі.

Координатором громадського обговорення може бути фізична чи юридична особа, яка має відповідний досвід у сфері охорони довкілля та організації участі громадськості.

При обранні Координатора слід керуватися такими критеріями:

- досвід роботи у сфері охорони довкілля та організації участі громадськості не менше трьох років ;
- ділова репутація у сфері охорони довкілля та участі громадськості, тобто сукупність підтвердженої інформації про кандидатуру координатора, що дає можливість зробити висновок про професіоналізм у сфері охорони довкілля та участі громадськості, та відповідність його діяльності вимогам законодавства;
- у статутних документах передбачено види діяльності у сфері охорони довкілля (для юридичних осіб).

11. Відповідальність за дотримання процедури громадського обговорення та вимог цього Порядку несе суб'єкт, що приймає рішення та у випадках передбачених законодавством організатор громадського обговорення.

12. Координатор громадського обговорення несе відповідальність перед особою, від імені якої організовує громадське обговорення, відповідно до умов передбачених договором.

13. Основними формами громадського обговорення є подання пропозицій і зауважень (коментування) та громадські (публічні) слухання. Будь-які інші форми громадського обговорення (виступи у засобах масової інформації, «круглі столи», конференції, включення представників громадськості до складу експертних комісій, проведення громадської екологічної експертизи) мають додатковий характер та можуть проводитися за ініціативою суб'єктів, які приймають рішення, або громадськості поряд з основними формами громадського обговорення. Додаткові форми участі громадськості не можуть замінювати основні форми, визначені у частині 1 цього пункту.

14. При прийнятті рішень, передбачених пунктом 5 Порядку, суб'єкт, який приймає рішення, або організатор обговорення зобов'язані забезпечити адекватне, своєчасне та ефективне інформування громадськості, залежно від обставин, або шляхом публічного повідомлення, або в індивідуальному

порядку на початковому етапі процедури прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля, з-поміж іншого, про:

- запропонований вид діяльності та заявку, за якою буде прийматися рішення;
- замовника проекту рішення;
- характер можливих рішень або проект рішення;
- суб'єкт, який приймає рішення;
- передбачену процедуру, включаючи те, яким чином і коли така інформація може бути надана (якщо не повідомляється відразу), зокрема про:
  - початок процедури;
  - можливості для участі громадськості;
  - час і місце будь-якого запланованого громадського (публічного) слухання;
- державний орган, у в якому можна отримати відповідну інформацію, та про те, куди відповідну інформацію було передано на розгляд громадськості;
- відповідний державний орган або будь-яку іншу офіційно уповноважену особу, яким можуть надсилатися пропозиції, зауваження чи коментарі, та про строки подання пропозицій зауважень чи коментарів;
- наявну екологічну інформацію, що стосується запропонованого виду діяльності;
- охоплення даного виду діяльності національною або транскордонною процедурою оцінки впливу на навколишнє природне середовище.

15. Повідомлення оприлюднюється у спосіб, що гарантує доведення інформації до мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці чи до відповідної територіальної громади, на яку поширюється чи може поширюватись вплив унаслідок реалізації рішення чи діяльності, та інших зацікавлених осіб.

При визначенні друкованих засобів масової інформації, в яких публікуються повідомлення:

- надається перевага офіційним друкованим засобам масової інформації;
- забезпечується відповідність сфери можливого впливу на довкілля внаслідок реалізації рішення сфері розповсюдження друкованого засобу масової інформації.

На дошках оголошень та на офіційних сторінках суб'єкта, який приймає рішення в мережі Інтернет повідомлення розміщується протягом усього періоду, з моменту оприлюднення до завершення громадського обговорення.

Подання пропозицій та зауважень (коментування)

16. Під час громадського обговорення громадськість може подавати пропозиції та зауваження (інформацію, аналіз або міркування тощо), які, на її думку, мають відношення до проекту рішення та запланованої діяльності.

17. Пропозиції та зауваження подаються протягом строку, визначеного процедурою громадського обговорення, незалежно від того, проводяться громадські (публічні) слухання чи інші форми громадського обговорення.

18. Пропозиції та зауваження можуть подаватися у письмовій формі, надсилатися електронною поштою та в усній формі з обов'язковим зазначенням прізвища, імені, по батькові та адреси особи, яка подала пропозиції (зауваження).

Усі пропозиції та зауваження подані в письмовій, електронній чи усній формі (в тому числі ті, що висловлені по телефону) фіксуються з обов'язковим зазначенням прізвища, імені та по-батькові особи, яка подала пропозиції (зауваження), та її адреси.

У разі, якщо пропозиції (зауваження) надійшли електронною поштою, особі, яка подала пропозиції (зауваження), надсилається підтвердження факту одержання електронного листа.

Юридичні особи подають пропозиції та зауваження у письмовій чи електронній формі із зазначенням свого найменування та юридичної адреси.

Анонімні пропозиції не реєструються і не розглядаються.

19. Оприлюднення проекту рішення чи заяви (повідомлення) про намір реалізації діяльності з метою одержання пропозицій та зауважень не виключає можливості проведення громадських слухань та будь-яких інших форм громадського обговорення.

Громадські (публічні) слухання

20. Проведення громадських слухань є обов'язковим у процесі прийняття рішень щодо реалізації видів діяльності та об'єктів, які становлять підвищену екологічну небезпеку, а також в інших випадках, встановлених законодавством.

За ініціативою суб'єкта, який приймає рішення, або організатора громадського обговорення громадські слухання можуть проводитися в процесі громадського обговорення будь-якого іншого рішення, що стосується довкілля.

У процесі громадського обговорення може проводитися кілька громадських (публічних) слухань.

21. Місце та час проведення громадських слухань визначаються залежно від виду рішень та документації, що виноситься на обговорення, з урахуванням можливості забезпечення присутності всіх потенційних учасників.

22. У громадських слуханнях можуть брати участь:

- повнолітні фізичні особи, які проживають на території, на яку поширюється вплив рішення або діяльності, щодо якої розробляється документація;
- юридичні особи, розташовані на території, на яку поширюється вплив рішення або діяльності, щодо якої розробляється документація, в особі їх повноважних представників;
- власники та користувачі земельних ділянок, розташованих на території, на яку поширюється вплив рішення або діяльності, щодо якої розробляється документація;
- представники громадських організацій;
- представники органів самоорганізації населення, діяльність яких поширюється на відповідну територію, на яку поширюється вплив рішення або діяльності, щодо якої розробляється документація;
- замовники та розробники проекту рішення або документації;
- посадові особи Верховної Ради Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування відповідної території, на яку поширюється вплив рішення або діяльності, щодо якої розробляється документація;
- народні депутати України, депутати відповідних рад.

Для надання роз'яснень можуть запрошуватися фахівці з питань, що розглядаються на слуханнях.

На громадських слуханнях повинні бути присутніми представники замовника проекту рішення чи органу, що приймає рішення, для надання пояснень, відповідей на запитання щодо проекту рішення чи планованої діяльності.

23. Суб'єкт, який приймає рішення, або організатор громадського обговорення, який відповідальний за проведення громадських слухань, призначає дату та місце проведення громадських слухань та забезпечує повідомлення про це громадськості не пізніше ніж за 15 днів до дня їх проведення через засоби масової інформації (радіо, телебачення, пресу, Інтернет, спеціальні видання), шляхом розсилки таких відомостей потенційним учасникам слухань звичайною чи електронною поштою, розміщення оголошень у громадських місцях, у інформаційних центрах, інформування через представницькі, консультативні та дорадчі органи.

24. Повідомлення (оголошення) про проведення громадських слухань оприлюднюється у спосіб, який гарантує доведення інформації до мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці чи відповідної територіальної громади та інших зацікавлених осіб.

Повідомлення також публікується в друкованих засобах масової інформації, визначених суб'єктом, який приймає рішення, та шляхом розміщення на офіційній сторінці суб'єкта, який приймає рішення, в мережі Інтернет.

При визначенні друкованих засобів масової інформації, в яких публікуються повідомлення (оголошення):

- надається перевага офіційним друкованим засобам масової інформації;
- забезпечується відповідність сфери можливого впливу на довкілля внаслідок реалізації рішення сфері розповсюдження друкованого засобу масової інформації.

На дошках оголошень та на офіційних сторінках суб'єкта, який приймає рішення, в мережі Інтернет повідомлення (оголошення) розміщується протягом усього періоду, з моменту оприлюднення до завершення громадських слухань.

25. У повідомленні про проведення громадських слухань міститься інформація про:

- передбачувану процедуру, місце, дату та час його проведення, замовника проекту рішення;
- короткий зміст проекту рішення, концепції, стратегії, програми, місцевого плану дій, нормативно-правового акта або заяви замовника проекту рішення щодо намірів розміщення, будівництва, реконструкції об'єкта чи здійснення іншої діяльності, яка справляє чи може справити негативний вплив на стан довкілля;
- суб'єкта, який приймає рішення; адреси, за якими можна ознайомитися з документацією, на підставі якої приймається рішення та додатковою інформацією, поставити запитання і надіслати пропозиції та зауваження щодо запланованого до розгляду питання;
- строки подання пропозицій та зауважень.

26. Громадські слухання проводяться під головуванням уповноваженого представника суб'єкта, який приймає рішення, або організатора громадських обговорень. До обов'язків головуючого на громадських слуханнях належить:

- забезпечення реєстрації учасників слухань (з підписом кожного учасника у журналі (відомості) реєстрації);
- оголошення порядку денного і пропозицій щодо регламенту проведення слухань;
- інформування про порядок ведення протоколу, подання усних та письмових пропозицій (зауважень);

- надання можливості розробникам викласти основні положення рішення та документації, яка підлягає обговоренню, та проблемні питання, що заслуговують на увагу громадськості;
- інформування учасників слухань про подані пропозиції (зауваження) та порядок їх врахування;
- надання можливості представникам громадськості поставити запитання та висловити свою думку;
- забезпечення ведення обговорення та подання пропозицій та зауважень громадськості з дотриманням регламенту;
- підбиття підсумків громадських слухань та інформування учасників слухань про порядок врахування пропозицій (зауважень) громадськості.

27. Громадські слухання розпочинаються з доповіді організатора слухань або замовника (розробника) проекту рішення чи документації. У доповіді повинні бути висвітлені такі питання:

- зміст проекту рішення щодо запланованої діяльності (або нормативно-правового акта);
- можливий негативний вплив на стан довкілля (або необхідність розгляду проекту нормативно-правового акта);
- заходи для запобігання та/або зменшення такого впливу;
- зміст зауважень та пропозицій громадськості, що надійшли до початку громадських слухань;
- інші відомості щодо проекту рішення.

28. Під час проведення громадських слухань громадськості надається можливість висловлювати в усній та письмовій формі свої думки, зауваження, пропозиції щодо винесених на розгляд питань.

29. Усім учасникам слухань забезпечуються рівні умови для висловлення своєї думки і подання пропозицій та зауважень.

30. Перебіг громадського слухання підлягає фіксації із застосуванням стенографічних або аудіовізуальних методів.

31. Особи, які організують громадські слухання зобов'язані забезпечити відповіді на запитання громадськості в усній формі під час громадських слухань із занесенням їх до протоколу або в письмовій формі після їх закінчення.

32. Хід та результати громадських слухань оформлюються протоколом, який підписується головуючим і секретарем, обраним на час проведення громадських слухань їх учасниками.

33. Пропозиції та зауваження, подані під час громадських слухань фіксуються у протоколі громадських слухань.

34. У разі відсутності пропозицій та зауважень громадськості або у разі неявки представників громадськості на громадські слухання складається відповідний акт.

35. Проведення громадських слухань не виключає можливості подання пропозицій та зауважень відповідно до пунктів 16-19 цього Порядку протягом усього строку, визначеного для громадського обговорення.

Враховання результатів громадських обговорень

36. Усі зауваження і пропозиції, одержані протягом установленого строку, підлягають обов'язковому розгляду суб'єктом, який приймає рішення, та у випадках, передбачених законодавством, організатором громадського обговорення.

За результатами цього розгляду зазначені особи повністю чи частково враховують одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляють.

37. Матеріали врахування думки громадськості повинні включати інформацію про оприлюднення (підтвердження розміщення в засобах масової інформації, на дошках оголошень, надсилання індивідуальних повідомлень тощо), перелік матеріалів, представлених на розгляд громадськості, отримані пропозиції (зауваження) та відомості про те, як вони враховані або причини їх відхилення (часткового відхилення), а в разі відсутності пропозицій та зауважень — акт про їхню відсутність.

Інформування про прийняте рішення та можливість доступу до рішення та його обґрунтування

38. Опублікування нормативно-правових актів здійснюється відповідно до вимог, встановлених законодавством.

39. Висновки державної екологічної експертизи оприлюднюються шляхом опублікування в друкованих засобах масової інформації органу, який затвердив висновок та/або шляхом розміщення на офіційній сторінці відповідного органу в мережі Інтернет.

40. Інформація про надані дозволи оприлюднюється шляхом опублікування в друкованих засобах масової інформації органу який надав дозвіл та/або шляхом розміщення на офіційній сторінці відповідного органу в мережі Інтернет.

41. На письмовий запит громадськості їй надаються для ознайомлення стенограми, аудіо-, відеозаписи громадських слухань (у разі їх наявності), повний текст прийнятого рішення з його обґрунтуванням та інші матеріали, що мають відношення до громадського обговорення.

42. Суб'єкт, який приймає рішення, забезпечує збереження матеріалів громадського обговорення та документації, на підставі якої було прийнято рішення, у порядку, встановленому законодавством для документів, що

утворюються в процесі діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших підприємств, установ та організацій.

Особливості процедури громадського обговорення проектів актів нормативно-правового характеру

43. Проекти рішень, зазначених у підпунктах 1, 2 пункту 5 цього Порядку, оприлюднюються з метою одержання та врахування пропозицій та зауважень від громадськості.

44. Про оприлюднення проекту рішення з метою одержання пропозицій та зауважень розробник цього проекту повідомляє громадськість.

Повідомлення про оприлюднення проекту рішення повинно містити:

- стислий виклад змісту проекту рішення;
- поштову та електронну, за її наявності, адресу розробника проекту рішення та інших органів, до яких відповідно до законодавства або за ініціативою розробника надсилаються пропозиції та зауваження;
- інформацію про спосіб оприлюднення проекту рішення (назва друкованого засобу масової інформації та/або адреса сторінки в мережі Інтернет, де опубліковано чи розміщено проект рішення, або інформація про інший спосіб оприлюднення, передбачений пунктом 49 цього Порядку.
- інформацію про строк, протягом якого приймаються пропозиції та зауваження від громадськості;
- інформацію про спосіб надання громадськістю зауважень та пропозицій.

45. Строк громадського обговорення, протягом якого від громадськості приймаються зауваження та пропозиції, встановлюється розробником проекту рішення і не може бути меншим, ніж **30 днів**, та більшим, ніж **90 днів**, з дня оприлюднення проекту рішення.

46. Повідомлення про оприлюднення проекту рішення з метою одержання зауважень і пропозицій та проект рішення оприлюднюються шляхом опублікування в друкованих засобах масової інформації, визначених розробником цього проекту, та/або шляхом розміщення на офіційній сторінці розробника проекту рішення в мережі Інтернет.

При визначенні друкованих засобів масової інформації, в яких публікуються повідомлення та проект рішення:

- надається перевага офіційним друкованим засобам масової інформації;
- забезпечується відповідність сфери можливого впливу на довкілля внаслідок реалізації рішення сфері розповсюдження друкованого засобу масової інформації.

Якщо в межах адміністративно-територіальної одиниці чи в населеному пункті не розповсюджуються друковані засоби масової інформації, а місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи центральних органів

виконавчої влади, органи та посадові особи місцевого самоврядування не мають своїх офіційних сторінок у мережі Інтернет, повідомлення про оприлюднення та проект рішення можуть оприлюднюватися у будь-який інший спосіб, що гарантує доведення інформації до мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці чи до відповідної територіальної громади.

Місцеві програми, плани дій, стратегії та інші програмні документи також розміщуються на дошках оголошень відповідних місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування або в інших громадських місцях.

На дошках оголошень та на офіційних сторінках суб'єкта, який приймає рішення, в мережі Інтернет повідомлення про оприлюднення та проект рішення розміщується протягом усього періоду, з моменту оприлюднення до завершення громадського обговорення.

47. Витрати, пов'язані з оприлюдненням документів, фінансуються за рахунок розробників рішень або органів, які оприлюднюють ці документи.

48. Проект рішення оприлюднюється не пізніше п'яти робочих днів з дня оприлюднення повідомлення про оприлюднення цього проекту.

49. Усі зауваження і пропозиції щодо проекту рішення, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду розробником цього проекту. За результатами розгляду розробник проекту рішення повністю чи частково враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє.

50. Оприлюднення проекту рішення з метою одержання зауважень і пропозицій не виключає можливості проведення громадських слухань та будь-яких інших форм проекту громадського обговорення.

Особливості громадського обговорення в процесі оцінки впливу на навколишнє середовища (ОВНС) та підготовки висновків державної екологічної експертизи

51. Громадське обговорення в процесі прийняття рішення щодо розміщення, будівництва, реконструкції об'єкта чи здійснення іншої діяльності, яка справляє чи може справити негативний вплив на стан довкілля, відбувається протягом 2 основних стадій: стадії підготовки матеріалів ОВНС та стадії державної екологічної експертизи.

52. Громадське обговорення відбувається у формі коментування та громадських (публічних) слухань.

Для видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, проведення громадських слухань на стадії підготовки матеріалів ОВНС є обов'язковим.

Масштабність обговорення повинна визначатися масштабами очікуваного впливу.

Протягом громадського обговорення може проводитись кілька слухань.

53. На стадії підготовки матеріалів ОВНС громадське обговорення розпочинається з моменту публікації Заяви про наміри, складеної відповідно до вимог чинного законодавства.

Тривалість громадського обговорення (коментування та проведення громадських слухань) на цій стадії не може бути меншою **30 днів** з моменту публікації Заяви про наміри.

Обов'язкові громадські слухання проводяться не раніше ніж за **15 днів** з моменту надання громадськості проекту матеріалів ОВНС та іншої документації для ознайомлення і розгляду та оприлюднення оголошення про їх проведення.

54. На стадії державної екологічної експертизи громадське обговорення триває з моменту подання документації органу, який здійснює державну екологічну експертизу, та публікації цим органом інформації (оголошення) про проведення державної екологічної експертизи.

55. У процесі державної екологічної експертизи можуть проводитись громадські (публічні) слухання та відкриті засідання.

Участь громадськості в процесі екологічної експертизи також може здійснюватися шляхом виступів у засобах масової інформації, включення представників громадськості до складу експертних комісій, груп по проведенню громадської екологічної експертизи, тощо.

Тривалість обговорення на цій стадії не може бути меншою 15 днів з моменту публікації інформації про проведення державної екологічної експертизи.

56. Публікація Заяви про наміри та інформації про проведення державної екологічної експертизи здійснюються відповідно до пунктів 14, 15 цього Порядку.

57. Громадські слухання проводяться відповідно до вимог пунктів 21-36 цього Порядку.

58. Протягом громадського обговорення організатор громадського обговорення та орган, який затверджує відповідні висновки державної екологічної експертизи, що повинні забезпечити безкоштовний доступ громадськості до всієї інформації, що стосується процесу прийняття рішення (матеріалів ОВНС та іншої документації), наявної на момент реалізації процедури громадського обговорення і в міру її надходження, за винятком виключень, що застосовуються у доступі до інформації.

Така інформація повинна принаймні включати таке:

- опис промислового об'єкта, фізичні та технічні характеристики запропонованої діяльності, включаючи оцінку передбачуваних відходів і викидів;
- опис найбільш суттєвих факторів впливу на навколишнє природне середовище;
- опис заходів, передбачених для запобігання та/або зменшення впливу, включаючи викиди;
- популярне резюме вищезгаданого;
- огляд основних альтернатив, розглянутих заявником;
- іншу, передбачену законодавством документацію, що подається до органу, який затверджує висновки державної екологічної експертизи та наявна на момент звернення громадськості.

Доступ громадськості до інформації забезпечується шляхом розміщення її для ознайомлення у місцях, доступних для громадськості, на території, на яку поширюється вплив діяльності, щодо якої розробляється документація. Зазначена інформація може розміщуватися для ознайомлення у приміщеннях відповідних органів місцевої влади та місцевого самоврядування, Орхуських центрах та у відповідних територіальних органах, які затверджують висновки державної екологічної експертизи, а також у мережі Інтернет.

Громадськості надається можливість робити копії та виписки з наданої документації, а також ознайомлення з інформацією за місцем розміщення.

59. Матеріали врахування думки громадськості в процесі ОВНС та державної екологічної експертизи повинні містити:

- відомості про опублікування в засобах масової інформації Заяви про наміри і проведення громадських обговорень;
- письмові та інші документи звернень громадськості;
- перелік матеріалів, представлених з боку замовника і виконавця ОВНС на розгляд громадськості, перелік питань, пропозицій та зауважень громадян, обґрунтовані відповіді;
- узагальнені рішення про враховану частину громадських пропозицій (зауважень) та обґрунтування, що стосуються неврахованої їхньої частини (у формі таблиці, де зазначається пропозиція та інформація про її врахування);
- рішення громадської експертизи (якщо вона проводилась).

60. Внесення змін до матеріалів ОВНС за результатами громадського обговорення здійснюється за замовником і генпроектувальником. Мотивація неврахування тих чи інших рішень пропозицій (зауважень), надається громадськості.

Особливості громадського обговорення в процесі надання дозволів, що стосуються довкілля

61. Громадське обговорення в процесі надання дозволів, що стосуються довкілля, здійснюється відповідно до цього Порядку з урахуванням процедур надання окремих дозволів, визначених законодавством.

62. Суб'єкти, які приймають рішення забезпечують оприлюднення заяв (повідомлень) про намір отримати дозвіл з врахуванням вимог пунктів 14, 15 цього Порядку.

63. Суб'єкти, які приймають рішення, забезпечують оприлюднення наданих дозволів, з урахуванням вимог пункту 41 цього Порядку.

64. Для забезпечення ефективного надання інформації громадськості можуть створюватись реєстри (у тому числі електронні) заяв (повідомлень) про намір отримати дозвіл та наданих дозволів.

Оскарження рішень та відповідальність за недотримання вимог Порядку

65. Рішення з питань, що стосуються довкілля, не може бути прийняте або схвалене уповноваженим на це органом або його посадовою особою, якщо проект рішення або Заява про наміри реалізації діяльності не були оприлюднені.

66. Якщо рішення з питань, що стосуються довкілля, підлягає державній реєстрації в органах юстиції, у разі виявлення факту неоприлюднення проекту рішення, орган юстиції відмовляє в державній реєстрації рішення з питань, що стосуються довкілля, або не пізніше 10 робочих днів з дня виявлення факту скасовує прийняте рішення про державну реєстрацію цього рішення.

67. У разі порушення порядку проведення громадських слухань вони можуть бути визнані такими що не відбулись суб'єктом, що приймає рішення, вищестоящим органом управління або судом у порядку, встановленому законодавством.

68. Рішення з питань, що стосуються довкілля, прийняті з порушення вимог цього Порядку можуть бути оскаржені та скасовані суб'єктом, що прийняв рішення, вищестоящим органом управління або судом у порядку, встановленому законодавством.

Скасування рішення з питань, що стосуються довкілля, прийнятого з порушенням вимог цього Порядку, є підставою для скасування наступних рішень, прийнятих на основі чи з урахуванням рішення, що було скасоване.

69. Особи, винні у порушенні цього Порядку, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

**ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДИРЕКТИВІ 2011/92/ЄС
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ВІД 13 ГРУДНЯ 2011 РОКУ ПРО ОЦІНКУ ВПЛИВУ
ОКРЕМИХ ДЕРЖАВНИХ І ПРИВАТНИХ ПРОЄКТІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ**

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Міністром ¹)	Законодавство України (в т.ч. проєкти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
1.1	Ця Директива застосовується для оцінки наслідків впливу на навколишнє середовище громадських і приватних проєктів, які можуть значно впливати на середовище.			
1.2	Для цілей цієї Директиви: „проєкт” означає: - виконання будівельних робіт або інших інсталяцій чи схем, - інші втручання в природне середовище і ландшафти, включно з видобуванням мінеральних ресурсів;	ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проєктуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд	Частково	Внести зміни до ЗУ "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 № 1264-ІЗ; ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР; Доповнити Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554
	„розробник” означає: претендент на дозвіл на приватний проєкт або громадська влада, яка ініціює проєкт;	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (ст.1) ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проєктуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд	Повністю	
	„дозвіл на здійснення діяльності” означає: рішення компетентного органу або органів,	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року №	Частково	

¹ Мін юст зробив офіційний переклад Директиви 85/337/ЄС. Цей переклад потребує перегляду та суттєвого доопрацювання. Окрім того, Директива 85/337/ЄС була замінена кодифікованою Директивою 2011/92/ЄС, у зв'язку з чим, до перекладу було додано відповідні зміни та доповнення, а також внесено окремі коректури.

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом!)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
	яке надає розробнику право реалізувати проект;	3038-VI (ст.34)		
	„громадськість” означає: одна або кілька фізичних чи юридичних осіб, згідно з національним законодавством або практикою, їх об'єднання, організації чи групи;	Положення про участь громадськості у прийнятті рішень у сфері охорони довкілля, затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 18.12.2003 № 168. (низький статус акту, практично не застосовується) Застосовується положення Організації Конвенції	Бракує	Доповнити ЗУ "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 № 1264-ІІ та Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджені постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771
	„зацікавлена громадськість” означає: громадськість, якої стосуються чи можуть стосуватися наслідки або яка має інтерес у процедурах прийняття рішень, передічених у частині 2 статті 2, які стосуються навколишнього середовища; для цілей цього визначення, неурядові організації, які працюють у галузі охорони навколишнього середовища і які відповідають передбаченим національним законодавством вимогам, вважаються такими, що мають інтерес у цій сфері.	Положення про участь громадськості у прийнятті рішень у сфері охорони довкілля, затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 18.12.2003 № 168. (низький статус акту, практично не застосовується) Застосовується положення Організації Конвенції	Бракує	Доповнити ЗУ "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 № 1264-ІІ та Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджені постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771
1.3	Компетентним органом або органами є ті, що призначені державами-членами відповідальними за виконання обов'язків, які виникають з цієї Директиви.	ЗУ "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 № 1264-ІІ ЗУ "Про регулювання містобудівної діяльності" від 17 лютого 2011 року № 3038-VI ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР	Бракує	Визначити компетенцію відповідного органу (органів) у сфері ОВНС Внести зміни до ЗУ "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 № 1264-ІІ; ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року N 3038-VI; ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР Нове законодавство про процедуру ОВНС

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
1.4	Держави-члени можуть прийняти рішення, в деяких окремих випадках, якщо це передбачено національним законодавством, про незастосування цієї Директиви до проектів, які служать цілям національної оборони, якщо вони вважають, що таке застосування може мати негативний вплив на ці цілі.		Бракує	Нове законодавство про процедуру ОВНС Переклад потребує уточнення
1.5	Ця Директива не застосовується до проектів, деталі яких затвердженні особливим актом національного законодавства, оскільки цілі цієї Директиви, включно з інформуванням, досягаються через законодавчий процес.		Бракує	Нове законодавство про процедуру ОВНС
2.1	Держави-члени вживають всіх необхідних заходів, щоб забезпечити, що до проектів, які можуть значно вплинути на навколишнє середовище, між іншим у зв'язку з їх природою, масштабом чи локалізацією, застосовуються вимоги щодо дозволу на здійснення діяльності та оцінки їх наслідків, перед наданням дозволу. Ці проекти описані у статті 4.	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (ст.31)	Бракує	Нове законодавство про процедуру ОВНС
2.2	Оцінка впливу на довкілля може бути інтегрована з існуючими процедурами надання дозволу на реалізацію проектів в державах-членах або, якщо таких не існує, з іншими процедурами або процедурами, які будуть запроваджені для реалізації цілей цієї Директиви.	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (ст.31)	Повністю	Потребуватиме додаткового розгляду при прийнятті нового законодавства про ОВНС
2.3	Держави-члени можуть передбачити застосування єдиної процедури з метою виконання вимог цієї Директиви і вимог Директиви Європейського Парламенту та Ради 2008/1/ЄС від 15 січня 2008 року, яка		Бракує	Внести зміни до ЗУ "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 № 1264-12;

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом ¹)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
	стосується інтегрованого запобігання і контролю забруднень ⁽²⁾			Нове законодавство про процедуру ОВНС
2.4	Без шкоди для статті 7, держави-члени можуть у виняткових випадках звільнити певний проєкт пілком або частково від правил, встановлених цією Директивою.	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР.	Бракує	Зміни до ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР
	У такому випадку держави-члени: (а) розглядають доцільність іншої форми оцінки;	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI З У "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР.	Бракує	Зміни до ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР та ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI
	(б) надають доступ зацікавленій громадськості до інформації, яку було отримано за допомогою вищезгаданих в підпункті (а) форм оцінки, інформацію, яка стосується винятку і причин для його застосування;			Нове законодавство про процедуру ОВНС
	(с) перед видачею дозволу інформують Комісію про причини, які обґрунтовують виняток і надають їй інформацію, яка є доступною, коли це необхідно, їхнім громадянам.]	Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджене постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771	Бракує	Доповнити Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджене постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771
	Комісія терміново персилає одержані документи іншим державам-членам. Комісія надає Раді річний звіт про застосування цієї частини.]			Нове законодавство про процедуру ОВНС

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом ¹)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
3	<p>Оцінка впливу на навколишнє середовище визначає, описує та оцінює у відповідний спосіб для кожного окремого випадку і згідно зі статтями 4-12, безпосередні та опосередковані наслідки проекту для таких елементів:</p> <p>(а) людей, фауни і флори;</p> <p>(б) ґрунтів, вод, клімату і ландшафту;</p> <p>(с) матеріальних цінностей і культурних надбань;</p> <p>(д) взаємодії між елементами, перелченими в (а), (б) та (с).</p>	<p>ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд</p>	<p>Частково</p>	<p>Доповнити ДБН А.2.2-1-2003 щодо оцінки впливу на ландшафт</p>
4.1	<p>Відповідно до частини 4 статті 2 перелічені в додатку І проекти підлягають оцінці згідно зі статтями 5-10.</p>	<p>ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (ст.31);</p> <p>Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554</p>	<p>Частково</p>	<p>Доповнити Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554</p>
4.2	<p>Відповідно до частини 3 статті 2, стосовно перелічених в додатку ІІ проектів, державні члени визначають за допомогою:</p> <p>(а) індивідуального дослідження, або</p> <p>(б) порогів чи критеріїв, встановлених державою-членом, чи проект підлягає оцінці згідно зі статтями 5-10.</p> <p>Державні члени можуть прийняти рішення про застосування двох визначених в (а) і (б) процедур.</p>	<p>ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР;</p> <p>ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві;</p> <p>Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554</p>	<p>Бракує</p>	<p>Доповнити Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554</p> <p>Доповнити ДБН А.2.2-1-2003 Нове законодавство про ОВНС</p>

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом.)	Законодавство України (в т.ч. проєкти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
4.3	Під час проведення індивідуального дослідження або встановлення порогів чи критеріїв для цілей частини 2 необхідно взяти до уваги перелічені в додатку III критерії відбору.	ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР; ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві; Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. N 554	Бракує	Доповнити Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554; Доповнити ДБН А.2.2-1-2003 Нове законодавство про ОВНС
4.4	Держави-члени забезпечують, що визначення, прийняте компетентним органом згідно з частиною 2, є доступним для громадськості.	ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР; ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві; Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджене Постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771	Бракує	Доповнити Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджене постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771 Нове законодавство про процедуру ОВНС
5.1	У випадку проєктів, які відповідно до статті 4 повинні підлягати оцінці впливу на середовище згідно з цією статтею та статтями 6-10, держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення надання розробником, відповідно до оформленої інформації, переліченої в додатку IV у такому об'ємі, що: (а) держави-члени визнають, що ця інформація відповідає для цього етапу процедури дозволу і для специфічних характеристик певного проєкту або типу проєкту, а також для характеристик середовища, які може справляти вплив; (б) держави-члени визнають, що можна в обґрунтований спосіб вимагати від розробника збору такої інформації, беручи до уваги, між іншим, наявний стан	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (ст.31) ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд	Частково	Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI Нове законодавство про процедуру ОВНС

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом.)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
5.2	<p>Держави-члени вживають необхідних заходів з метою забезпечення, що за бажанням розробника перед прийняттям рішення про дозвіл на розробку, компетентна влада надасть висновок про інформацію, яка повинна подаватися розробником згідно з частиною 1. Перед Видаччою висновок компетентні органи консультуються з розробником і органами влади, визначеними в частині 1 статті 6. Той факт, що компетентні органи надали висновок згідно з цією частиною, не виключає можливості пізнішої вимоги від розробника подання подальшої інформації. Держави-члени можуть вимагати від компетентних органів влади видачі такого висновку, незалежно від того, звернувся за ним розробник чи ні.</p>	<p>ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (ст.31)</p> <p>ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві Підприємств, будинків і споруд</p>	<p>Частково</p>	<p>Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI Нове законодавство про процедуру ОВНС</p>
5.3	<p>Інформація, подана розробником згідно з частиною 1 щонайменше містить:</p> <p>(а) опис проекту, у якому наведена інформація про місце, розробку і масштаби проекту,</p> <p>(б) опис засобів, передбачених з метою уникнення, зменшення і якщо це можливо, виправлення значних негативних наслідків, (с) дані, необхідні для визначення та оцінювання головних наслідків, які може спричинити у навколишньому середовищі цей проект,</p> <p>(d) опис основних альтернативних рішень, підібраних розробником, включно з переліком основних причин зробленого ним вибору, беручи до уваги наслідки для навколишнього середовища,</p> <p>(e) короткий підсумок переліченої у підпунктах (а) – (d).</p>	<p>ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд</p>	<p>Частково</p>	<p>Доповнення ДБН А.2.2-1-2003 щодо нетехнічного резюме</p>
5.4	Держави-члени забезпечують у разі	ЗУ «Про регулювання містобудівної	Повністю	

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
	необхідності, щоб органи влади, які володіють потрібною інформацією, згідно із статтею 3, надавали цю інформацію розробнику.	діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (ст.29) ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд		
6.1	Держави-члени вживають необхідних заходів, щоб забезпечити органам влади, яких може стосуватися цей проєкт, у зв'язку з іншою особливою відповідальністю стосовно навколишнього середовища. Інформація, надана розробником, і можливість висловлення своєї думки щодо висновку про дозвіл на розробку. З цією метою держави-члени призначають органи влади, які надають загальні консультації або консультації стосовно окремих випадків. Зібрана згідно зі статтею 5 інформація передається цим органам влади. Держави-члени встановлюють детальну регуляцію цих консультацій.	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (ст.31) ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР: (статті щодо державної екологічної експертизи проєктів будівництва об'єктів було вилучено), таким чином роль Міністерства на стадії ОВНС та у процесі отримання дозволу на будівництво чітко не визначена.	Суперечить	Внести зміни до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI, щодо ролі спеціально уповноважених органів в сфері охорони Довкілля Нове законодавство про процедуру ОВНС
6.2	Громадські інформують або через публічні оголошення, або через інші відповідні засоби, такі як електронні засоби масової інформації, якщо вони є доступними, про наступні питання в межах процедури прийняття рішень, які стосуються навколишнього середовища і визначені в частині 2 статті 2, найпізніше до часу, коли інформація може бути подана належним чином: (а) висновок про дозвіл на розробку; (б) факт, що проєкт підданий процедурі оцінки щодо його впливу на середовище, а також, де це необхідно, той факт, що застосовується стаття 7; (с) подорожці компетентних органів влади, відповідальних за прийняття рішення, від яких можна одержати важливу інформацію,	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (не передбачає інформування та участь громадськості на стадії подолання дозволу на будівництво об'єктів) Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений Постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771 ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд	Частково	Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року N 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН А.2.2-1-2003 в частині інформування та участі громадськості на стадії подолання дозволу на будівництво об'єкту та реалізації діяльності. Нове законодавство про процедуру ОВНС

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом.)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
	<p>коментарі та запитання, а також подробиці графіка для передачі коментарів або запитань;</p> <p>(d) характер можливих рішень або, якщо йдеться про одне, план рішення;</p> <p>(e) вказівки доступності зібраної на основі статті 5 інформації;</p> <p>(f) вказівки часу та місць, де або за допомогою яких надається важлива інформація;</p> <p>(g) подробиці узгоджень щодо участі громадськості, видані згідно з частиною 5 цієї статті.</p>			
6.3	<p>Держави-члени забезпечують, що у відповідні часові межі зацікавленій громадськості надається така інформація:</p> <p>(a) вся інформація, зібрана на основі статті 5;</p>	<p>ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року N 3038-VI (не передбачає інформування та участь громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єктів)</p> <p>Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771</p> <p>ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд</p>	Частково	<p>Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН А.2.2-1-2003 в частині інформування та участі громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єкту та реалізації діяльності.</p> <p>Нове законодавство про процедуру ОВНС</p>
	<p>(b) згідно з державним законодавством, головні звіги і консультації надаються компетентному органу влади чи органам влади у час, коли зацікавлена громадськість поінформована згідно з частиною 2 цієї статті;</p>	<p>ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (не передбачає інформування та участь громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єктів)</p> <p>Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття</p>	Частково	<p>Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого постановою КМУ</p>

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом ¹⁾)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у зміні законодавства України
		<p>рішення, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771</p> <p>ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд</p>		<p>від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН А.2.2-1-2003 в частині інформування та участі громадян на стадії погодження дозволу на будівництво об'єкту та реалізації діяльності.</p> <p>Нове законодавство про процедуру ОВНС</p>
6.4	<p>(с) згідно з умовами Директиви 2003/4/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 28 січня 2003 року про доступ громадськості до інформації стосовно навколишнього середовища⁽³⁾, а також іншої інформації, ніж це визначено в частині 2 цієї статті, яка пов'язана з рішенням згідно зі статтею 8 і яка надається лише тоді, коли громадськість вже поінформована згідно з Частиною 2 цієї статті.</p>	<p>ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (не передбачає інформування та участь громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єктів)</p> <p>Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, Затвердження постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771</p> <p>ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд</p>	<p>Частково</p>	<p>Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН А.2.2-1-2003 в частині інформування та участі громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво Об'єкту та реалізації діяльності.</p> <p>Нове законодавство про процедуру ОВНС</p>
	<p>Запідкавлена громадськість завчасно отримує ефективні можливості участі в процедурах прийняття рішень, які стосуються навколишнього середовища і визначені в частині 2 статті 2, і з цією метою вона наділяється повноваженнями висловлювати коментарі і робити висновки, коли компетентному органу влади або органам влади надані всі варіанти перед тим, як буде прийняте рішення про дозвіл</p>	<p>ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (не передбачає інформування та участь громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єктів)</p> <p>Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН</p>	<p>Частково</p>	<p>Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН</p>

⁽¹⁾ ОВ Л 41 від 14.2.2003. С. 26

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом.)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
	на розробку.	довкілля, затвердженій постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771 ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд		А.2.2-1-2003 в частині інформування та участі громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єкту та реалізації діяльності. Нове законодавство про процедуру ОВНС
6.5	Умови вживання громадськості (наприклад, шляхом розклеювання плакатів у межах певного радіуса або публікації в місцевих газетах) і консультування зацікавленої громадськості (наприклад, шляхом письмових висновків або у вигляді громадського запиту) визначаються державами-членами.	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (не передбачає інформування та участь громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єктів) Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771	Частково	Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН А.2.2-1-2003 в частині інформування та участі громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єкту та реалізації діяльності. Нове законодавство про процедуру ОВНС
6.6	Для різних фаз будуть передбачені необхідні строки, які забезпечать необхідний час для поінформування громадськості та зацікавленої громадськості про підготовку та результативну участь у прийнятті рішень щодо навколишнього середовища, що є предметом цієї статті.	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (не передбачає інформування та участь громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єктів) Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771	Частково	Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженого постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН А.2.2-1-2003 в частині інформування та участі громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єкту та

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом!)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
7.1	<p>Якщо держава-член усвідомлює, що проект може спричинити значні наслідки для навколишнього середовища іншої держави-члена або на вимогу держави-члена, якої можуть стосуватися такі наслідки, держава-член, на території якої має реалізуватися проект, терміново, не пізніше, ніж у терміни поінформування власної громадськості, надсилає державі-члену, якій загрожує наслідки цієї розробки, між іншим:</p> <p>(а) опис проекту разом зі всією доступною інформацією про його можливий транскордонний вплив;</p> <p>(б) інформацію про характер рішення, яке може бути прийняте.</p> <p>Держава-член, на території якої має реалізуватися проект надає іншій державі-члену необхідний строк для виявлення ініціативи взяти участь в процедурах ухвалення рішень щодо навколишнього середовища, які визначені в частині 2 статті 2. 1 може також містити інформацію, визначену в частині 2 цієї статті.</p>	<p>матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд</p> <p>Проект постанови КМУ про ОВНС у транскордонному контексті</p> <p>Використовуються положення Конвенції Еспо</p>	<p>Бракує</p>	<p>реалізації діяльності.</p> <p>Нове законодавство про процедуру ОВНС</p> <p>Затвердити процедуру ОВНС у транскордонному контексті</p>
7.2	<p>Якщо держава-член, яка отримує інформацію на підставі частини 1 висловить бажання взяти участь у процедурах прийняття рішень щодо навколишнього середовища, описаних в частині 2 статті 2, держава-член, на території якої буде реалізовуватися проект, якщо не зійшлася це до цього часу, надсилає державі-члену, на яку впливають наслідки проекту, інформацію, яку необхідно подати на підставі частини 2 статті 6 та пунктів (а) і (б) частини 3 статті 6.</p>	<p>Проект постанови КМУ про ОВНС у транскордонному контексті</p> <p>Частково використовуються положення Конвенції Еспо</p>	<p>Бракує</p>	<p>Затвердити процедуру ОВНС у транскордонному контексті</p>

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
7.3	Держави-члени, яких це стосується, і кожна в межах, в яких це її стосується забезпечують, що: (а) визначена в частинах 1 і 2 інформація буде доступною у визначеному у частині 1 статті 6 органам влади, а також зацікавленій громадськості держави-члена, на територію якої можуть поширюватися наслідки; і (б) ті органи влади і зацікавлена громадськість мають можливість, перед видачею дозволу на розробку, висловити у відповідний термін свою думку щодо інформації, поданої компетентним органам влади держави-члена, на території якої передбачена реалізація проекту.	Проект постанови КМУ про ОВНС у транскордонному контексті Частково використовуються положення Конвенції Еспо	Бракує	Затвердити процедуру ОВНС у транскордонному контексті
7.4	Зацікавлені держави-члени розпочинають консультації, які стосуються між іншим потенційних транскордонних наслідків проекту і засобів для зменшення або усунення таких наслідків, а також встановлюють певні часові межі тривання консультацій.	Проект постанови КМУ про ОВНС у транскордонному контексті Частково використовуються положення Конвенції Еспо	Бракує	Затвердити процедуру ОВНС у транскордонному контексті
7.5	Детальні правила приведення в дію цієї статті можуть встановлюватися зацікавленими державами-членами і вони повинні забезпечувати зацікавленій громадськості на території держави-члена, на яку впливають наслідки проекту ефективну участь в процедурах прийняття рішень щодо навколишнього середовища, визначених в частині 2 статті 2 для цього проекту.	Проект постанови КМУ про ОВНС у транскордонному контексті Частково використовуються положення Конвенції Еспо	Бракує	Затвердити процедуру ОВНС у транскордонному контексті
8	Результати консультацій та зібрана згідно зі статтями 5, 6 та 7 інформація повинні братися до уваги у процедурі дозволу на розробку.	ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (Не передбачає участь громадськості та врахування її думки на стадії погодження дозволу на будівництво об'єктів);	Частково	Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом ¹)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у зміні законодавства України
		<p>Роль спеціально уповноважених органів в сфері охорони довкілля на стадії погодження проектів будівництва чітко не визначена)</p> <p>Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений Постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771</p> <p>ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд</p>		<p>прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженою постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 та ДБН А.2.2-1-2003 в частині інформування та участі громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єкту та реалізації діяльності.</p> <p>Нове законодавство про процедуру ОВНС</p>
9.1	<p>Коли прийняте рішення про видачу або відмову у видачі дозволу на розробку, компетентний орган влади чи органи влади повідомляють про нього громадськість згідно з відповідними процедурами, надаючи громадськості наступну інформацію:</p> <p>(а) зміст рішення і пов'язані з ним умови,</p> <p>(б) дослідливі побоювання і думки зацікавленої громадськості, головні причини і передумови для рішення, додаючи інформацію про участь громадськості,</p> <p>(с) у міру необхідності, опис основних засобів, яких потрібно вжити з метою уникнення, обмеження і, якщо це можливо, компенсації значних негативних наслідків.</p>	<p>ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI (не передбачає інформування та участь громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єктів)</p> <p>Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771</p>	Бракує	<p>Доповнення до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI; Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженою постановою КМУ від 29.06.2011 р. № 771 в частині інформування та участі громадськості на стадії погодження дозволу на будівництво об'єкту або реалізації певної діяльності.</p> <p>Нове законодавство про процедуру ОВНС</p>
9.2	<p>Компетентний орган влади або органи влади інформують кожну державу-член, консультовану на підставі статті 7, надсилаючи їй визначену в частині 1 цієї статті інформацію.</p> <p>Консультовані держави-члени гарантують,</p>	<p>Проект постанови КМУ про ОВНС у транскордонному контексті</p> <p>Використовуються положення Конвенції Еспо</p> <p>Проект постанови КМУ про ОВНС у</p>	Бракує	<p>Затвердити процедуру ОВНС у транскордонному контексті</p> <p>Затвердити процедуру ОВНС у</p>

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
	що ця інформація буде доступною зацікавленим громадянськості у відповідний спосіб, на її власній території.	транскордонному контексті Використовуються положення Конвенції Еспо	Бракує	транскордонному контексті
10	Умови цієї Директиви не впливають на зобов'язання компетентних органів влади дотримуватися виконавчих і адміністративних обмежень, встановлених законом і чинною юридичною практикою, стосовно комерційної і промислової конфіденційної інформації, включно з інтелектуальною власністю і збереженням громадського інтересу. При застосуванні статті 7, передача інформації іншій державі-члену та отримання інформації іншою державою-членом підлягає обмеженням, чинним у державі-члені, в якій розроблено проект.	ЗУ "Про доступ до публічної інформації" від 13.01.2011 № 2939-VI (ст.6-11) Проект постанови КМУ про ОВНС у транскордонному контексті Використовуються положення Конвенції Еспо	Бракує	Затвердити процедуру ОВНС у транскордонному контексті
11.1	Держави-члени забезпечують, що згідно з доцільною національною правовою системою, члени зацікавленої громадянськості: (а) мають доступне зацікавлення або (б) права яких порушені, якщо відповідно до адміністративного процедурного права держави-члена це є передумовою, мають доступ до процедури перегляду у суді або іншому незалежному і неупередженому органі, встановлених законом, щоб переглянути матеріальну чи процедурну законність рішень, актів або уступень, dotримуючись умов цієї Директиви, які стосуються участі громадянськості.	Кодекс адміністративного судочинства від 6.07.2005 року № 2747-IV Частково використовуються положення ст. 9 Оргузької конвенції	Повністю	
11.2	Держави-члени встановлюють, на якому етапі можуть переглядати рішення, дії або бездіяльність.	Кодекс адміністративного судочинства від 6.07.2005 року № 2747-IV Частково використовуються положення ст. 9 Оргузької конвенції	Повністю	

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом.)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
11.3	Держави-члени встановлюють, що стануть достатнє зацікавлення або порушення права, згідно з метою представлення зацікавлені громадськості широкого доступу до правосуддя. З цією метою інтерес будь-яких неурядових організацій, які виконують вимоги частини 2 статті 1, вважається достатнім для цілей пункту (а) цієї статті. Ці організації, відповідно до мети пункту (б) цієї статті, розглядаються як такі, чи права можуть бути порушені.	Кодекс адміністративного судочинства від 6.07.2005 року № 2747-IV Частково використовуються положення ст. 9 Оргузької конвенції	Повністю	
11.4	Умови цієї статті не виключають можливості попередньої процедури розгляду перед адміністративним органом і водночас вони не мають впливу на вимогу вичерпання адміністративних процедур перегляду перед зверненням до судових процедур перегляду, де така вимога існує на рівні національного законодавства. Кожна така процедура повинна бути справедливою, рівноправною, вчасною і не надто дорогою.	Кодекс адміністративного судочинства від 6.07.2005 року № 2747-IV Частково використовуються положення ст. 9 Оргузької конвенції	Повністю	
11.5	З метою сприяння виконання положень цієї статті держави-члени гарантують, що практична інформація, яка стосується доступу до адміністративних і судових процедур перегляду, доступна громадянськості.	Кодекс адміністративного судочинства від 6.07.2005 року № 2747-IV Частково використовуються положення ст. 9 Оргузької конвенції	Повністю	
12.1	[Держави-члени і Комісія обмінюються інформацією про досвід застосування цієї Директиви.]			
12.2	[Зокрема, держави-члени інформують Комісію про будь-які критерії і/або параметри, встановлені для відбору проектів згідно з частиною 2 статті 4.]			
12.3	[На основі обміну інформацією Комісія представляє Раді додаткові висновки, якщо це необхідно, з метою застосування цієї			

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
	Директиви у достатньо узгоджений спосіб.]			
13	Держави-члени повідомляють Комісії про тексти положень національного права, що вони ухвалюють у сфері, яку охоплює ця Директива.]			
14	Директива 85/337/ЕЕС з поправками, внесеними Директивами, переліченими у Додатку V, частина А, скасовується без шкоди для зобов'язань держав-членів, що стосуються термінів транспозиції в національне законодавство Директив, викладених у додатку V, частина В. Посилання на скасовані Директиви повинні тлумачитися як посилання на цю Директиву і повинні читатися відповідно до кореляційної таблиці в Додатку VI.]			
15	[Ця Директива набуває чинності на 20-й день після його опублікування в Офіційному журналі Європейського Союзу.]			
16	[Цю Директиву адресовано державам-членам.]			
Додаток I	ПРОЕКТИ, ЯКІ ВІДПОВІДАЮТЬ УМОВАМ ЧАСТИНИ 1 СТАТТІ 4	Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну безпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554	Частково	Доповнити Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну безпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554 (або розробити новий)
Додаток II	ПРОЕКТИ, ЯКІ ВІДПОВІДАЮТЬ УМОВАМ ЧАСТИНИ 2 СТАТТІ 4		Бракує	Доповнити Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну безпеку, затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554 (або розробити новий)

Стаття Директиви ЄС	Переклад українською (на основі офіційного перекладу наданого Мінюстом ¹)	Законодавство України (в т.ч. проекти)	Рівень відповідності	Потреба у змінах законодавства України
Додаток III	КРИТЕРІЙ ВІДБОРУ, ВИЗНАЧЕНІ В ЧАСТИНІ 3 СТАТТІ 4			<p>Нове законодавство про процедуру ОВНС</p> <p>Внести зміни до ЗУ "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 № 1264-ІІ.</p> <p>Зміни до ЗУ "Про екологічну експертизу" від 09.02.1995 № 45/95-ВР.</p> <p>Нове законодавство про процедуру ОВНС</p>
Додаток IV	ІНФОРМАЦІЯ, ВИЗНАЧЕНА В ЧАСТИНІ 1 СТАТТІ 5	ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд	Бракує	<p>Доповнити</p> <p>Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку.</p> <p>затверджений постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 554</p>
Додаток V	Частина А. Скасована директива з переліком наступних поправок Частина Б. Перелік термінів транспозиції в національні законодавства		Частково	Доповнення ДБН А.2.2-1-2003 щодо резюме нетехнічною мовою
Додаток VI	Кореляційна таблиця			

Підписано до друку 04.10.2013.
Формат 66x96/16. Гарнітура Minion Pro.
Папір офсетний. Офсетний друк.
Ум. друк. арк. 7. Обл.-вид. арк. 3,9
Наклад 100 прим. Зам. №1439

Друк «Компанія «Манускрипт»»
вул. Руська, 16/3, м. Львів, 79008
тел./факс: (032) 235-51-40.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції
серія ДК № 3628 від 19. 11. 2009 р.

